

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เรื่องการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพ มีลำดับในการนำเสนอตามขั้นตอนการดำเนินงานวิจัยดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการหลักสูตรฝึกอบรม

การศึกษาในขั้นตอนนี้เป็นการศึกษาเพื่อหาข้อมูลพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรฝึกอบรมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเรื่องการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพ ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการหลักสูตรการฝึกอบรมของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ศึกษาในขอบเขตดังนี้

1. สภาพปัญหาในการฝึกอบรมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน
2. ความต้องการด้านหลักสูตรฝึกอบรมของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข

ส่วนที่ 2 การศึกษาสภาพปัญหาสุขภาพของชุมชน ปัญหาในการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพและความต้องการด้านหลักสูตรฝึกอบรมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในขอบเขตเนื้อหา ดังนี้

1. ปัญหาด้านสุขภาพของชุมชน
2. ปัญหาในการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพ
3. ความต้องการหลักสูตรฝึกอบรมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)

ขั้นตอนที่ 2 ผลการสร้างหลักสูตร

ประกอบด้วย

1. การสร้างหลักสูตร
2. การประเมินหลักสูตร

ขั้นตอนที่ 3 ผลการทดลองใช้หลักสูตร

เป็นการทดลองใช้หลักสูตรในด้านความรู้และทักษะในการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพ

ขั้นตอนที่ 4 ผลการประเมินผลหลักสูตรฝึกอบรม

เป็นการประเมินผลการทดลองใช้หลักสูตร โดยการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร

ขั้นตอนที่ 5 ประเมินผลของการนำเอาความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปใช้

เป็นการประเมินผลจากนำเอาความรู้และทักษะจากการอบรมไปใช้ปฏิบัติงานจริง
รายละเอียดมีดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการหลักสูตรฝึกอบรม

ผลการศึกษาที่มีดังต่อไปนี้

1. ผลการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่สาธารณสุข

การศึกษาปัญหาและความต้องการหลักสูตรฝึกอบรม อสม. ในการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพ
ได้แบ่งการนำเสนอข้อมูลออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการฝึกอบรมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

ในการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพ

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการด้านหลักสูตรฝึกอบรมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำ
หมู่บ้านของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้ศึกษาในกลุ่มตัวอย่างจำนวน 19 คน โดยคัดเลือกจากผู้ที่ทำหน้าที่เป็น
หัวหน้าสถานีอนามัยของอำเภอวังทอง หรือหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมสุขภาพ/ฝ่ายสุขภาพของ
โรงพยาบาลวังทอง หรือตัวแทน เคยดำเนินการฝึกอบรมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน และ
ต้องปฏิบัติงานอยู่ในสถานีอนามัย ในอำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลกหรือฝ่ายส่งเสริมสุขภาพ/ฝ่าย
สุขภาพของโรงพยาบาลวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ข้อมูล		จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	11	57.89
	หญิง	8	42.11
รวม		19	100.00
อายุ	35-40 ปี	10	52.63
	41-45 ปี	2	10.53
	46-50 ปี	2	10.53
	51-55 ปี	3	15.79
	56-60 ปี	2	10.53
รวม		19	100.00
ระยะเวลาในการปฏิบัติงานต่ำกว่า 10 ปี	11 - 15 ปี	6	31.58
	16 - 20 ปี	3	15.79
	21 - 25 ปี	3	15.79
	26 - 30 ปี	3	15.79
	31 - 35 ปี	3	15.79
	รวม	19	100.00
ตำแหน่ง	เจ้าหน้าที่บริหารงานสาธารณสุข	13	68.42
	เจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน	4	21.05
	นักวิชาการสาธารณสุข	1	5.26
	นักวิชาการสุขาภิบาล	1	5.26
รวม		19	100.00

จากตาราง 1 พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ร้อยละ 57.89 เป็นเพศชาย และร้อยละ 42.11 เป็นเพศหญิง อายุของผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ร้อยละ 52.63 มีอายุระหว่าง 35 - 40 ปี รองลงมา อายุระหว่าง 51-55 ปี ร้อยละ 15.79 อายุระหว่าง 41-45 ปี ร้อยละ 10.53 อายุระหว่าง 46-50 ปี ร้อยละ 10.53 และอายุระหว่าง 56-60 ปี ร้อยละ 10.53 ระยะเวลาในการปฏิบัติงานส่วนใหญ่ร้อยละ 31.58

อยู่ระหว่าง 11-15 ปี รองลงมาอยู่ระหว่าง 16 - 20 ปี ร้อยละ 15.79 ระหว่าง 21 - 25 ปี ร้อยละ 15.79 ระหว่าง 26 - 30 ปี ร้อยละ 15.79 ระหว่าง 31 - 35 ปี ร้อยละ 15.79 และระยะเวลาต่ำกว่า 10 ปี ร้อยละ 5.26 ตำแหน่งของผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ ร้อยละ 68.42 เป็นเจ้าหน้าที่บริหารงานสาธารณสุข รองลงมาเป็นเจ้าของกิจการสาธารณสุขชุมชน ร้อยละ 21.05 นักวิชาการสาธารณสุข ร้อยละ 5.26 และ นักวิชาการสุขภาพบาล ร้อยละ 5.26

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการฝึกอบรมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพ

ในขั้นตอนนี้ เป็นการนำเสนอข้อมูลด้วยจำนวนและร้อยละ ตามขั้นตอนดังนี้

2.1 ปัญหาในการฝึกอบรมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่ผ่านมา

2.2 โรคที่พบในชุมชน

2.1 ปัญหาในการฝึกอบรมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่ผ่านมา

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของปัญหาในการฝึกอบรมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ที่ผ่านมา

ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
1. ไม่มีเอกสารประกอบการฝึกอบรมสำหรับ อสม.	15	78.94
2. ไม่มีคู่มือสำหรับวิทยากร ทำให้ดำเนินการฝึกอบรมไม่เป็นระบบ	14	73.68
3. เนื้อหาการฝึกอบรมไม่ครอบคลุมสภาพปัญหาสุขภาพของชุมชน	11	57.89
4. เทคนิคและวิธีการฝึกอบรมไม่เหมาะสมกับ อสม.	7	36.84
5. ระยะเวลาในการฝึกอบรมไม่เหมาะสม	4	21.05
6. ไม่มีสื่อที่ใช้ในการฝึกอบรม	1	5.26

หมายเหตุ : ผู้ตอบแต่ละคนตอบได้มากกว่า 1 รายการ

จากตาราง 2 พบว่า ปัญหาในการฝึกอบรม อสม.ที่ผ่านมา ส่วนใหญ่ร้อยละ 78.94 เป็นเรื่องไม่มีเอกสารประกอบการฝึกอบรมสำหรับ อสม. รองลงมาได้แก่ ไม่มีคู่มือสำหรับวิทยากร ทำให้ดำเนินการฝึกอบรมไม่เป็นระบบ ร้อยละ 73.68 เนื้อหาการฝึกอบรมไม่ครอบคลุมสภาพปัญหาสุขภาพของชุมชน ร้อยละ 57.89 เทคนิคและวิธีการฝึกอบรมไม่เหมาะสมกับ อสม. ร้อยละ 36.84 ระยะเวลาในการฝึกอบรมไม่เหมาะสม ร้อยละ 21.05 และไม่มีสื่อที่ใช้ในการฝึกอบรม ร้อยละ 5.26

2.2 ปัญหาสุขภาพที่พบในชุมชน

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละของปัญหาสุขภาพที่พบในชุมชน

ปัญหาสุขภาพที่พบในชุมชน	จำนวน	ร้อยละ
1. โรคไม่ติดต่ออื่นๆ เช่น เบาหวาน ความดันโลหิตสูง โรคหัวใจ ฯลฯ	13	68.42
2. โรคอุจจาระร่วงต่างๆ	13	68.42
3. โรคไข้เลือดออก	12	63.15
4. โรคหวัด และโรคเกี่ยวเนื่องจากโรคหวัด	12	63.15
5. การเลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหาร	10	52.63
6. การใช้ยาสำหรับชาวบ้าน	10	52.63
7. โรคที่เกิดจากสารเคมีกำจัดศัตรูพืช	8	42.10

หมายเหตุ : ผู้ตอบแต่ละคนตอบได้มากกว่า 1 รายการ

จากตาราง 3 พบว่า ปัญหาสุขภาพที่พบในชุมชนที่ผู้ให้สัมภาษณ์ปฏิบัติงานอยู่ ได้แก่ โรคอุจจาระร่วงต่างๆ และโรคไม่ติดต่ออื่นๆ เช่น เบาหวาน ความดันโลหิตสูง โรคหัวใจ ฯลฯ มีจำนวนเท่ากันคือร้อยละ 68.42 รองลงมา ได้แก่ โรคหวัด และโรคเกี่ยวเนื่องจากโรคหวัด และโรคไข้เลือดออกที่จำนวนเท่ากันคือร้อยละ 63.15 การใช้ยาสำหรับชาวบ้าน ร้อยละ 52.63 การเลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหาร ร้อยละ 52.63 และโรคที่เกิดจากสารเคมีกำจัดศัตรูพืช ร้อยละ 42.10

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการด้านหลักสูตรฝึกอบรมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข

ในขั้นตอนนี้ เป็นการนำเสนอด้วยจำนวนและร้อยละ ดังนี้

- 3.1 ความต้องการด้านเนื้อหาที่เกี่ยวกับวิธีการถ่ายทอดความรู้ให้กับชาวบ้าน
- 3.2 ความต้องการด้านเนื้อหาที่เกี่ยวกับปัญหาสุขภาพของชุมชน
- 3.3 ความต้องการด้านขอบเขตของเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับโรค
- 3.4 ความต้องการด้านขอบเขตของเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการใช้ยา
- 3.5 ความต้องการด้านขอบเขตของเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหาร
- 3.6 ความต้องการในวิธีการฝึกอบรมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

3.7 ความต้องการด้านวิธีการถ่ายทอดความรู้ให้ อสม. ในเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับโรคที่เป็นปัญหาของชุมชน

3.8 ความต้องการระยะเวลาในการฝึกอบรม

3.9 ความต้องการวิทยากรในการฝึกอบรมด้านเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับวิธีการถ่ายทอดความรู้

3.10 ความต้องการวิทยากรในการฝึกอบรมด้านเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับโรคที่เป็นปัญหา

3.11 ความต้องการเอกสารประกอบการฝึกอบรมสำหรับ อสม.

3.12 ความต้องการด้านคู่มือวิทยากร

3.1 ความต้องการด้านเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับวิธีการถ่ายทอดความรู้ให้กับชาวบ้าน

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละของความต้องการด้านเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับวิธีการถ่ายทอดความรู้ให้กับชาวบ้าน

วิธีการถ่ายทอดความรู้	จำนวน	ร้อยละ
1. การถ่ายทอดความรู้แบบกลุ่มโดยการพูดในที่ชุมชน	11	57.89
2. การถ่ายทอดความรู้แบบรายกลุ่มโดยการประชุมกลุ่ม	10	52.63
3. การถ่ายทอดความรู้แบบกลุ่มโดยการจัดรายการทางหอกระจายข่าว	8	42.10
4. การถ่ายทอดความรู้แบบกลุ่มโดยการจัดบอร์ดความรู้	7	36.84
5. การถ่ายทอดความรู้แบบรายบุคคลโดยการพูดแบบปากต่อปาก	7	36.84
6. การถ่ายทอดความรู้แบบกลุ่มโดยการใช้วีดิทัศน์	3	15.78

หมายเหตุ : ผู้ตอบแต่ละคนตอบได้มากกว่า 1 รายการ

จากตาราง 4 พบว่า ความต้องการด้านเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับวิธีการถ่ายทอดความรู้ให้กับชาวบ้านส่วนใหญ่ร้อยละ 57.89 ผู้ให้สัมภาษณ์ต้องการการถ่ายทอดความรู้แบบกลุ่มโดยวิธีการพูดในที่ชุมชน รองลงมาได้แก่ การถ่ายทอดความรู้แบบกลุ่มโดยการประชุมกลุ่ม ร้อยละ 52.63 อันดับ 3 ได้แก่ การถ่ายทอดความรู้แบบกลุ่มโดยการจัดรายการทางหอกระจายข่าว ร้อยละ 42.10 ส่วนการถ่ายทอดความรู้แบบรายบุคคลโดยการพูดแบบปากต่อปาก การถ่ายทอดความรู้แบบกลุ่มโดยการจัดบอร์ดความรู้ และการถ่ายทอดความรู้แบบกลุ่มโดยการใช้วีดิทัศน์ ร้อยละ 36.84, 36.84 และ 15.78

3.2 ความต้องการด้านเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับปัญหาสุขภาพของชุมชน

ตาราง 5 จำนวนและร้อยละของความต้องการด้านเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับปัญหาสุขภาพของชุมชน

เนื้อหา	จำนวน	ร้อยละ
1. โรคไม่ติดต่ออื่นๆ เช่น เบาหวาน ความดันโลหิตสูง โรคหัวใจ ฯลฯ	16	84.21
2. โรคไข้เลือดออก	13	68.42
3. โรคอุจจาระร่วงต่างๆ	13	68.42
4. โรคที่เกิดจากสารเคมีกำจัดศัตรูพืช	12	63.15
5. การใช้ยาที่ไม่ถูกต้อง	11	57.89
6. โรคหวัด และโรคเกี่ยวเนื่องจากโรคหวัด	10	52.63
7. การเลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหารที่ไม่ถูกต้อง	9	47.37

หมายเหตุ : ผู้ตอบแต่ละคนตอบได้มากกว่า 1 รายการ

จากตาราง 5 พบว่า ปัญหาสุขภาพที่ผู้ให้สัมภาษณ์ต้องการให้ฝึกอบรม อสม.มากที่สุด ได้แก่ โรคไม่ติดต่ออื่นๆ เช่น เบาหวาน ความดันโลหิตสูง โรคหัวใจ ฯลฯ ร้อยละ 84.21 รองลงมาได้แก่ โรคอุจจาระร่วงต่างๆ ร้อยละ 68.42 โรคไข้เลือดออก ร้อยละ 68.42 โรคที่เกิดจากสารเคมีกำจัดศัตรูพืช ร้อยละ 63.15 การใช้ยาที่ไม่ถูกต้อง ร้อยละ 57.89 โรคหวัดและโรคที่เกี่ยวข้องจากโรคหวัด ร้อยละ 52.63 และการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหารที่ไม่ถูกต้อง ร้อยละ 47.37

3.3 ความต้องการด้านขอบเขตของเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับโรค

ตาราง 6 จำนวนและร้อยละของความต้องการด้านประเด็นหรือหัวข้อภายในเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับโรค

ประเด็น	จำนวน	ร้อยละ
1. สาเหตุของการเกิดโรค	19	100
2. การป้องกันโรค	18	94.73
3. อาการของโรค	15	78.94
4. การรักษาพยาบาล	11	57.89

หมายเหตุ : ผู้ตอบแต่ละคนตอบได้มากกว่า 1 รายการ

จากตาราง 6 พบว่า ประเด็นหรือหัวข้อภายในเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับโรค ที่ผู้ให้สัมภาษณ์ต้องการมากที่สุด ได้แก่ สาเหตุของการเกิดโรค ร้อยละ 100 รองลงมาได้แก่ การป้องกันโรค ร้อยละ 94.73 อาการของโรค ร้อยละ 78.94 และการรักษาพยาบาล ร้อยละ 57.89

3.4 ความต้องการด้านขอบเขตของเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการใช้ยา

ตาราง 7 จำนวนและร้อยละของความต้องการด้านขอบเขตของเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการใช้ยา

ขอบเขตของเนื้อหา	จำนวน	ร้อยละ
1. อันตรายจากการใช้ยา	11	50.00
2. ข้อแนะนำในการใช้ยา	11	50.00
รวม	22	100.00

จากตาราง 7 พบว่า จากผู้ให้สัมภาษณ์ที่ต้องการให้มีการฝึกอบรมเรื่องการใช้ยา ส่วนใหญ่ ร้อยละ 50.00 มีความต้องการด้านขอบเขตของเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการใช้ยาในเรื่องอันตรายจากการใช้ยา และข้อแนะนำการใช้ยา

3.5 ความต้องการด้านขอบเขตของเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์

อาหาร

ตาราง 8 จำนวนและร้อยละของความต้องการด้านขอบเขตของเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหาร

ขอบเขตของเนื้อหา	จำนวน	ร้อยละ
1. ลักษณะของผลิตภัณฑ์	9	33.33
2. ภาชนะบรรจุ	9	33.33
3. ฉลาก	9	33.33
รวม	27	100.00

จากตาราง 8 พบว่า จากผู้ให้สัมภาษณ์ที่ต้องการให้มีการฝึกอบรมเรื่องการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหาร ร้อยละ 33.33 มีความต้องการด้านขอบเขตของเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหารในเรื่องลักษณะของผลิตภัณฑ์ ภาชนะบรรจุ และฉลาก

3.6 ความต้องการในวิธีการฝึกอบรมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

ตาราง 9 จำนวนและร้อยละของความต้องการในวิธีการฝึกอบรมอาสาสมัครสาธารณสุข
ประจำหมู่บ้าน

วิธีการ	จำนวน	ร้อยละ
1. บรรยายประกอบการสาธิต หรือจำลองสถานการณ์	12	54.54
2. บรรยายประกอบสไลด์	3	13.63
3. บรรยายประกอบแผ่นใส	3	13.63
4. บรรยาย	2	9.09
5. บรรยายประกอบสื่อหรือสาธิต	1	4.55
6. เข้าค่ายอบรม	1	4.55
รวม	22	100.00

ตาราง 9 พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ร้อยละ 63.15 ต้องการให้ฝึกอบรมอาสาสมัคร
สาธารณสุขประจำหมู่บ้านโดยวิธีการบรรยายประกอบการสาธิต หรือจำลองสถานการณ์ ส่วนร้อยละ
15.78 มีความต้องการในวิธีการบรรยายประกอบแผ่นใส ร้อยละ 15.78 ต้องการวิธีการบรรยาย-
ประกอบสไลด์ ร้อยละ 10.52 ต้องการวิธีการบรรยาย ร้อยละ 5.26 ต้องการวิธีการบรรยายประกอบ
สื่อหรือสาธิต และร้อยละ 5.26 ต้องการวิธีการเข้าค่ายอบรม

3.7 ความต้องการด้านวิธีการถ่ายทอดความรู้ให้ อสม.ในเนื้อหา ที่เกี่ยวกับโรคที่เป็นปัญหาของชุมชน

ตาราง 10 จำนวนและร้อยละของความต้องการด้านวิธีการถ่ายทอดความรู้ให้ อสม.
ในเนื้อหาที่เกี่ยวกับโรคที่เป็นปัญหาของชุมชน

วิธีการถ่ายทอด	จำนวน	ร้อยละ
1. บรรยายประกอบการสาธิต หรือจำลองสถานการณ์	12	63.15
2. บรรยายประกอบสไลด์	3	15.78
3. บรรยายประกอบแผ่นใส	3	15.78
4. วิดีทัศน์	1	5.26
5. บรรยาย	1	5.26
รวม	20	100.00

จากตาราง 10 พบว่า ความต้องการด้านวิธีการถ่ายทอดความรู้ให้ อสม.ในเนื้อหาที่เกี่ยวกับโรคที่เป็นปัญหาของชุมชน ส่วนใหญ่ ร้อยละ 63.15 ต้องการให้ถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการบรรยายประกอบการสาธิต หรือการจำลองสถานการณ์ ต้องการให้ถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการบรรยายประกอบแผ่นใส ร้อยละ 15.78 ต้องการวิธีการบรรยายประกอบสไลด์ ร้อยละ 15.78 ต้องการให้ถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการบรรยาย ร้อยละ 5.26 และโดยการใช้วีดิทัศน์ ร้อยละ 5.26

3.8 ความต้องการระยะเวลาในการฝึกอบรม

ตาราง 11 จำนวนและร้อยละของความต้องการระยะเวลาในการฝึกอบรม

ระยะเวลาในการฝึกอบรม	จำนวน	ร้อยละ
2 วัน	11	57.89
3 วัน	6	31.58
7 วัน	1	5.26
1 วัน	1	5.26
รวม	19	100.00

จากตาราง 11 พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ร้อยละ 57.89 ต้องการให้จัดการอบรม 2 วัน รองลงมาต้องการให้จัดการอบรม 3 วัน ร้อยละ 31.58 ต้องการให้จัดการอบรม 7 วัน ร้อยละ 5.26 และต้องการให้จัดการอบรม 1 วัน ร้อยละ 5.26

3.9 ความต้องการวิทยากรในการฝึกอบรมด้านเนื้อหาที่เกี่ยวกับวิธีการถ่ายทอดความรู้

ตาราง 12 จำนวนและร้อยละของความต้องการวิทยากรในการฝึกอบรมด้านเนื้อหาที่เกี่ยวกับวิธีการถ่ายทอดความรู้

วิทยากร	จำนวน	ร้อยละ
1. วิทยากรจากสถานีนอนามัย	9	47.34
2. วิทยากรจากสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ	4	21.05
3. วิทยากรจากโรงพยาบาลชุมชน	3	15.79
4. วิทยากรจากระดับจังหวัด	1	5.26
5. วิทยากรจากหลายหน่วยงาน	1	5.26
6. อสม.ที่ประสบความสำเร็จในการถ่ายทอดความรู้	1	5.26
รวม	19	100.00

จากตาราง 12 พบว่า ความต้องการวิทยากรในการฝึกอบรมด้านเนื้อหาเกี่ยวกับวิธีการถ่ายทอด ความรู้ ส่วนใหญ่ร้อยละ 47.34 ต้องการวิทยากรจากสถานีนอนามัย รองลงมาต้องการวิทยากรจาก สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ ร้อยละ 21.05 ต้องการวิทยากรจากโรงพยาบาลชุมชน ร้อยละ 15.79 และต้องการวิทยากรจากระดับจังหวัด วิทยากรจากหลายหน่วยงาน และ อสม.ที่ประสบความสำเร็จในการถ่ายทอดความรู้ ร้อยละ 5.26, 5.26 และ 5.26

3.10 ความต้องการวิทยากรในการฝึกอบรมด้านเนื้อหาเกี่ยวกับโรคที่เป็นปัญหา

ตาราง 13 จำนวนและร้อยละของความต้องการวิทยากรในการฝึกอบรมด้านเนื้อหาเกี่ยวกับโรคที่เป็นปัญหา

วิทยากร	จำนวน	ร้อยละ
1. วิทยากรจากสถานีนามัย	8	42.11
2. วิทยากรจากสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ	5	26.32
3. วิทยากรจากโรงพยาบาลชุมชน	4	21.05
4. อสม.ที่ประสบความสำเร็จในการถ่ายทอดความรู้	1	5.26
5. วิทยากรจากระดับจังหวัด	1	5.26
รวม	19	100.00

จากตาราง 13 พบว่า ความต้องการวิทยากรในการฝึกอบรมด้านเนื้อหาเกี่ยวกับโรคที่เป็นปัญหา ส่วนใหญ่ร้อยละ 42.11 ต้องการวิทยากรจากสถานีนามัย รองลงมาต้องการวิทยากรจากสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ ร้อยละ 26.32 ต้องการวิทยากรจากโรงพยาบาลชุมชน ร้อยละ 21.05 และต้องการวิทยากรจากระดับจังหวัด และ อสม.ที่ประสบความสำเร็จในการถ่ายทอดความรู้ ร้อยละ 5.26 และ 5.26

3.11 ความต้องการเอกสารประกอบการฝึกอบรมสำหรับ อสม.

ตาราง 14 จำนวนและร้อยละของความต้องการเอกสารประกอบการฝึกอบรมสำหรับ อสม.

ความต้องการ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ต้องการ	0	0
ต้องการ	19	100.00
- เนื้อหาเกี่ยวกับปัญหาสุขภาพของชุมชน	19	100.00
- เนื้อหาเกี่ยวกับวิธีการถ่ายทอดความรู้ให้กับชาวบ้าน	19	100.00

หมายเหตุ : ผู้ตอบแต่ละคนตอบได้มากกว่า 1 รายการ

จากตาราง 14 พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ทุกคน มีความต้องการเอกสารประกอบการฝึกอบรมสำหรับ อสม. และทุกคนต้องการให้เอกสารมีเนื้อหาเกี่ยวกับปัญหาสุขภาพของชุมชน และเนื้อหาเกี่ยวกับวิธีการถ่ายทอดความรู้ให้กับชาวบ้าน

3.12 ความต้องการด้านคู่มือวิทยากร

ตาราง 15 จำนวนและร้อยละของความต้องการด้านคู่มือวิทยากร

ความต้องการ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ต้องการ	0	0
ต้องการ	19	100.00
- หลักสูตรการฝึกอบรม อสม.	18	35.29
- เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับปัญหาสุขภาพของชุมชน	17	33.33
- เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับวิธีการถ่ายทอดความรู้ให้กับชาวบ้าน	16	31.37

หมายเหตุ : ผู้ตอบแต่ละคนตอบได้มากกว่า 1 รายการ

จากตาราง 15 พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ทุกคนมีความต้องการคู่มือวิทยากรสำหรับการฝึกอบรมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน โดยเนื้อหาที่ต้องการให้บรรจุอยู่ในคู่มือประกอบด้วยหลักสูตรการฝึกอบรม อสม. เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับปัญหาสุขภาพของชุมชน และเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับวิธีการถ่ายทอดความรู้ให้กับชาวบ้าน คิดเป็นร้อยละ 35.29, 33.33 และ 31.37

2. ผลการสนทนากลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

การสนทนากลุ่มในการศึกษาครั้งนี้ เป็นการจัดการสนทนากลุ่มกับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านของสถานีอนามัยตำบลแม่ระกา และสถานีอนามัยตำบลท่าเหม็นราม อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก โดยมีผู้เข้าร่วมสนทนา จำนวน 14 คน เป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านของสถานีอนามัยตำบลแม่ระกา จำนวน 7 คน และอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านของสถานีอนามัยตำบลท่าเหม็นราม จำนวน 7 คน เข้าร่วมสนทนากลุ่ม

การนำเสนอผลการศึกษาจากการสนทนากลุ่มในครั้งนี้ จะดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพปัญหาทางด้านสุขภาพของชุมชน

- 1.1 ความคิดเห็นในเรื่องการดูแลสุขภาพ
- 1.2 ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพของชาวบ้าน
- 1.3 ความรู้ในการดูแลสุขภาพตนเองของชาวบ้าน
- 1.4 แหล่งความรู้เรื่องสุขภาพของชาวบ้าน
- 1.5 การรักษาด้วยวิธีการทางแพทย์แผนโบราณ (แพทย์แผนไทย)

1.6 พฤติกรรมการบริโภคอาหารของชาวบ้าน

ตอนที่ 2 ปัญหาในการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพให้แก่แกนนำสุขภาพประจำครอบครัว

2.1 วิธีการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพของ อสม.

2.2 การได้รับความเชื่อถือ

2.3 สาเหตุของการไม่ได้รับความเชื่อถือ

2.4 ความรู้ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพของ อสม.

ตอนที่ 3 ความต้องการด้านหลักสูตรฝึกอบรม

4.1 ความต้องการด้านเนื้อหา

4.2 ความต้องการด้านวิธีการฝึกอบรม

4.3 ความต้องการด้านคู่มือฝึกอบรม

4.4 ความต้องการด้านเวลา

4.5 ความต้องการด้านวิทยากร

ผลการศึกษามีดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพปัญหาทางด้านสุขภาพของชุมชน

1.1 ความคิดเห็นในเรื่องการดูแลสุขภาพ

อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านบอกว่า ชาวบ้านส่วนใหญ่คิดว่า การดูแลสุขภาพเป็นหน้าที่ของคนในครอบครัวที่จะดูแลกันก่อน ถ้าดูแลแล้วไม่หายจากการเจ็บป่วยก็จะพาไปสถานีนอนามัย/โรงพยาบาล แต่มีบางส่วนที่ยังคิดว่า การดูแลสุขภาพเป็นหน้าที่ของสถานีนอนามัยและโรงพยาบาล

1.2 ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพของชาวบ้าน

ปัญหาสุขภาพที่พบในชุมชนส่วนใหญ่จะเป็นการเจ็บป่วยด้วยโรคต่าง ๆ โรคที่พบได้บ่อย ๆ ในชุมชนได้แก่ โรคหวัด เป็นไข้ และแพ้อากาศ ซึ่งจะพบในเด็กเป็นส่วนใหญ่ และมีอุจจาระร่วงเกิดขึ้นบ้าง ผู้สูงอายุมักจะเป็นโรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง และโรคหัวใจ ส่วนชาวบ้านทั่วไปมักจะเกิดการแพ้สารเคมีที่ใช้ในทางการเกษตรโดยเฉพาะสารเคมีที่ใช้ในการทำนา จำพวกยาฆ่าแมลง

1.3 ความรู้ในการดูแลสุขภาพตนเองของชาวบ้าน

ชาวบ้านส่วนใหญ่มีความรู้ที่จะดูแลสุขภาพของตนเองในระดับหนึ่ง แต่ก็ยังเป็นบางโรคโรคที่ชาวบ้านสามารถดูแลตนเองได้ดี ได้แก่ ไข้ จะใช้ผ้าชุบน้ำเช็ดตัวจนกระทั่งไข้ลด แต่วิธีการเช็ดยัง

ไม่ ถูกต้องทำให้ใช้ลดลงช้า ซึ่งปกติการเช็ดตัวลดไข้จะต้องเช็ดเข้าหาหัวใจ แต่ชาวบ้านเช็ดตัวแบบตามใจตัวเอง ส่วนโรคอุจจาระร่วงก็สามารถที่จะดูแลตนเองได้โดยรับประทานน้ำผสมผงน้ำตาลเกลือแร่ที่ทำขึ้นเอง แต่มีชาวบ้านบางคนที่รับประทานยาหยุดการไหลของอุจจาระ (ยาน็อกซี่) ซึ่งเป็นการดูแลตนเองไม่ถูกต้องเพราะอาจทำให้เกิดผลเสียต่อร่างกายได้

1.4 แหล่งความรู้เรื่องสุขภาพของชาวบ้าน

ส่วนใหญ่ชาวบ้านจะได้รับความรู้เรื่องสุขภาพจากโทรทัศน์ และวิทยุ มีบางส่วนที่ได้รับความรู้จากโปสเตอร์สุขภาพ หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้านซึ่งไม่ค่อยจะเปิด รถเร่ขายอาหาร และศูนย์หนังสือหมู่บ้าน

1.5 การรักษาด้วยวิธีการทางแพทย์แผนโบราณ (แพทย์แผนไทย)

ชาวบ้านมีการนำสมุนไพรมาใช้ในการรักษาโรค สมุนไพรที่นำมาใช้ได้แก่ ฟ้าทลายใจ ใช้รักษาอาการเจ็บคอ ใบเสลดพังพอนกับเหล้าขาวใช้รักษาแมลงสัตว์กัดต่อย ว่านหางจระเข้ ใช้รักษาไฟไหม้ ว่านทรหด รักษาโรคจิตเสียดวงทวาร กะเพราแดงรักษาอาการเจ็บคอสำหรับเด็ก และไพลเหลืองใช้ขับลมในกระเพาะอาหาร

1.7 พฤติกรรมการบริโภคอาหารของชาวบ้าน

ชาวบ้านส่วนใหญ่จะรับประทานอาหารที่ปรุงสุกแล้ว ยกเว้นผักสด แต่อาหารประเภทควบคุมที่ต้องได้รับการรับรองจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) นั้น ยังมีการใช้รับประทานอยู่ โดยเฉพาะน้ำส้มสายชูที่ใช้ในการปรุงอาหาร ส่วนใหญ่ที่มีขายจะเป็นน้ำส้มสายชูปลอมซึ่งในความจริงเป็นน้ำกรดที่ใช้ในทางอุตสาหกรรมการฟอกหนัง ทั้งนี้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านบอกว่าชาวบ้านทราบว่าอาหารประเภทนี้จะต้องการได้รับการรับรองจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) ก่อน แต่ไม่ทราบว่า อาหารที่มีเครื่องหมาย อย. จะเป็นอาหารที่ได้รับการรับรองจาก อย.จริงหรือไม่

ตอนที่ 2 ปัญหาในการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพให้แก่แกนนำสุขภาพประจำครอบครัว

2.1 วิธีการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพของ อสม.

วิธีการถ่ายทอดความรู้ให้กับชาวบ้านที่ อสม. ใช้กันอยู่ทั้งหมดจะเป็นการบอกต่อ ๆ กันไป การแนะนำตัวต่อตัวในเรื่องที่พบเห็นเช่น พบว่า ชาวบ้านกำลังรับประทานยาชุดก็จะแนะนำไม่ให้รับประทาน และจะเดินบอกตามบ้านเมื่อมีการรณรงค์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เช่น การรณรงค์การกำจัด

ลูกน้ำยุงลาย ซึ่งเรื่องที่จะไปบอกกับชาวบ้านจะเป็นเรื่องที่ได้รับการถ่ายทอดจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำสถานีอนามัย

2.2 การได้รับความเชื่อถือ

ส่วนใหญ่ชาวบ้านจะให้ความเชื่อถือกับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเรื่องการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพมาก มีบางส่วนก็เฉย ๆ กับการปฏิบัติงานของ อสม. และมีส่วนน้อยที่ไม่ให้ความเชื่อถือ รวมทั้งว่ากล่าวอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่ออกไปปฏิบัติงานในขณะนั้นด้วย แต่ก็มีอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านบางคนที่ไม่แน่ว่าชาวบ้านจะเชื่อหรือไม่

2.3 สาเหตุของการไม่ได้รับความเชื่อถือ

สาเหตุที่ชาวบ้านบางคนไม่ให้ความเชื่อถือ เนื่องจากคิดว่า อสม.มีความรู้น้อย และเป็นเหตุผลของเรื่องนั้นๆที่อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านไปแนะนำ เช่น การแนะนำให้ชาวบ้านใส่ทรายอะเบทในภาชนะเก็บน้ำ ก็บอกว่าเหม็น ไม่ยอมใส่ การแนะนำไม่ได้รับประทานยาชุด แต่ชาวบ้านไม่เชื่อเพราะว่ายาชุดทำให้หายจากอาการป่วยเร็ว ทำให้สามารถออกไปทำงานได้ตามปกติ

2.4 ความรู้ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพของ อสม.

จากการสนทนากลุ่มพบว่า ความรู้ด้านสุขภาพที่อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านรู้เรื่องดีที่สุดจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับโรคพื้นฐานที่สามารถดูแลได้ด้วยตนเอง ได้แก่ อาการไข้ และอุจจาระร่วง ส่วนโรคอื่นๆ และปัญหาทางด้านสุขภาพอื่นๆ เช่น โรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง โรคหัวใจ การใช้ยาและการเลือกผลิตภัณฑ์อาหาร อสม.ส่วนใหญ่ยังมีความรู้ที่ไม่เพียงพอ เพราะส่วนใหญ่ยังจำสัของเม็ดยาว่าเป็นยาชนิดใด

ตอนที่ 3 ความต้องการด้านหลักสูตรฝึกอบรม

3.1 ความต้องการด้านเนื้อหา

ส่วนใหญ่ต้องการให้อบรมทุกเรื่องที่เจ้าหน้าที่สถานีอนามัยคิดว่าสำคัญและจำเป็น แต่ที่ ต้องการให้อบรมเรื่องการฝึกพูดในที่ชุมชน เพราะยังพูดไม่เป็น และยังกำหนดประเด็นที่จะพูดไม่ได้

3.2 ความต้องการด้านวิธีการฝึกอบรม

วิธีการฝึกอบรมที่อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านต้องการ ได้แก่ นัดมาเป็นกลุ่มเล็ก แล้วมานั่งคุยกัน มีบางคนบอกว่า ให้จัดอบรมหลังจากเสร็จสิ้นการประชุมประจำเดือนของ อสม. แต่ส่วนใหญ่ก็แล้วแต่เจ้าหน้าที่สถานีอนามัยจะดำเนินการ

3.3 ความต้องการด้านคู่มือฝึกอบรม

อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านทุกคนต้องการคู่มือในการฝึกอบรมโดยให้มีเนื้อหาเกี่ยวกับโรคที่เป็นปัญหาของชุมชน และอื่นๆ และให้มีข้อสอบประกอบเนื้อหาด้วย เพื่อจะใช้ทดสอบความรู้ของตนเอง

3.4 ความต้องการด้านเวลา

อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านทุกคนเห็นว่า เวลาที่ใช้ในการฝึกอบรมควรเป็น 2 วัน และควรเป็นช่วงฤดูกาลที่เสร็จจากการทำนา

3.5 ความต้องการด้านวิทยากร

อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านส่วนใหญ่บอกว่า ใครก็ได้ที่มีความรู้แต่ถ้าเป็นเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำสถานีอนามัยจะดีกว่า ทั้งนี้เนื่องจากความเป็นกันเอง และความสะดวก

สรุปผลการศึกษาสภาพปัญหาด้านสุขภาพของชุมชนและความต้องการหลักสูตรฝึกอบรม

จากการศึกษาสภาพปัญหาด้านสุขภาพของชุมชนและความต้องการหลักสูตรฝึกอบรม ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุขโดยการสัมภาษณ์ และศึกษาจากอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านโดยการสนทนากลุ่ม เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการสร้างหลักสูตรนั้นสามารถสรุปได้ดังนี้

1. สภาพปัญหาด้านสาธารณสุข

ผลสรุปจากการศึกษาพบว่า ปัญหาสาธารณสุขที่พบในชุมชน สามารถแบ่งออกได้เป็น 5 เรื่องใหญ่ ๆ ดังนี้

- 1.1 โรคติดต่อที่เป็นปัญหาของชุมชน
- 1.2 โรคเรื้อรังที่เป็นปัญหาของชุมชน
- 1.3 การใช้ยา
- 1.4 การเลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหาร
- 1.5 การป้องกันอันตรายจากสารเคมีทางการเกษตร

2. ความต้องการหลักสูตรฝึกอบรม

ผลสรุปจากการศึกษา มีดังนี้

2.1 ความต้องการด้านเนื้อหาการฝึกอบรม

- ความต้องการเนื้อหาที่เกี่ยวกับวิธีการถ่ายทอดความรู้ให้กับชาวบ้าน

1. การถ่ายทอดความรู้แบบรายบุคคลโดยการพูดแบบปากต่อปาก
 2. การถ่ายทอดความรู้แบบรายกลุ่มโดยการประชุมกลุ่ม
 3. การถ่ายทอดความรู้แบบกลุ่มโดยการพูดในที่ชุมชน
 4. การถ่ายทอดความรู้แบบกลุ่มโดยการจัดรายการทางหอกระจายข่าว
 5. การถ่ายทอดความรู้แบบกลุ่มโดยการจัดบอร์ดความรู้
- ความต้องการเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพของชุมชน
1. เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพที่เป็นปัญหาของชุมชน ประกอบด้วย
 - 1.1 โรคหวัด และโรคที่เกี่ยวข้องจากโรคหวัด
 - 1.2 โรคอุจจาระร่วงต่างๆ
 - 1.3 โรคไข้เลือดออก
 - 1.4 โรคที่เกิดจากสารเคมีกำจัดศัตรูพืช
 - 1.5 โรคไม่ติดต่ออื่น ๆ เช่น เบาหวาน ความดันโลหิตสูง โรคหัวใจ
 - 1.6 การใช้ยา
 - 1.7 การเลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหารต่างๆ
 2. ขอบเขตเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับโรค ประกอบด้วย
 - 2.1 สาเหตุ
 - 2.2 อาการ
 - 2.3 การป้องกัน
 - 2.4 การรักษาพยาบาล
 3. ขอบเขตเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการใช้ยา ประกอบด้วย
 - 3.1 อันตรายจากการใช้ยา
 - 3.2 ข้อแนะนำในการใช้ยา
 4. ขอบเขตเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหาร ประกอบด้วย
 - 4.1 ลักษณะของผลิตภัณฑ์อาหาร
 - 4.2 ภาชนะบรรจุ
 - 4.3 ฉลาก

2.2 ความต้องการด้านการดำเนินการฝึกอบรม

2.2.1 วิธีการฝึกอบรม อสม. ต้องการดังนี้

2.2.1.1 เนื้อหาที่เกี่ยวกับวิธีการถ่ายทอดความรู้ให้ชาวบ้าน ต้องการใช้วิธีการบรรยายประกอบการสาธิต หรือจำลองสถานการณ์

2.2.1.2 เนื้อหาที่เกี่ยวกับโรคที่เป็นปัญหาของชุมชน ต้องการใช้วิธีการบรรยายประกอบการสาธิต หรือจำลองสถานการณ์

2.2.2 ระยะเวลาในการฝึกอบรม ต้องการที่จะให้จัดการฝึกอบรม เป็นเวลา 2 วัน

2.2.3 วิทยากร ต้องการดังนี้

2.2.3.1 เนื้อหาที่เกี่ยวกับวิธีการถ่ายทอดความรู้ให้ชาวบ้าน ต้องการวิทยากรจากสถานีอนามัย

2.2.3.2 เนื้อหาที่เกี่ยวกับโรคที่เป็นปัญหาของชุมชน ต้องการวิทยากรจากสถานีอนามัย

2.2.4 เอกสารประกอบการฝึกอบรมสำหรับ อสม. ต้องการเนื้อหาเกี่ยวกับปัญหาสุขภาพของชุมชน และวิธีการถ่ายทอดความรู้ให้กับชาวบ้าน

2.2.5 คู่มือวิทยากร ต้องการเนื้อหาเกี่ยวกับปัญหาสุขภาพของชุมชน วิธีการถ่ายทอดความรู้ให้กับชาวบ้าน และหลักสูตรการฝึกอบรม อสม.

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ นำไปสร้างเป็นหลักสูตรการฝึกอบรมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเรื่องการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพในขั้นตอนที่ 2

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างหลักสูตร

2.1 ผลการสร้างหลักสูตร

ผู้วิจัยได้นำผลจากการศึกษาจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่สาธารณสุขและการจัดสนทนากลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการสร้างหลักสูตร ดังนี้

2.1.1 เนื้อหาที่เกี่ยวกับวิธีการถ่ายทอดความรู้ให้กับชาวบ้าน ประกอบด้วย

2.1.1.1 การถ่ายทอดความรู้แบบรายบุคคลโดยการพูดแบบปากต่อปาก

2.1.1.2 การถ่ายทอดความรู้แบบกลุ่มโดยการประชุมกลุ่ม

2.1.1.3 การถ่ายทอดความรู้แบบกลุ่มโดยการพูดในที่ชุมชน

2.1.1.4 การถ่ายทอดความรู้แบบกลุ่มโดยหอกระจายข่าว

2.1.1.5 การถ่ายทอดความรู้แบบกลุ่มโดยการจัดบอร์ดความรู้

2.1.2 เนื้อหาที่เกี่ยวกับปัญหาสุขภาพของชุมชน มีดังนี้

2.1.2.1 เนื้อหาที่เกี่ยวกับปัญหาสุขภาพของชุมชน ประกอบด้วย โรคหวัดและโรคเกี่ยวกับโรคหวัด โรคอุจจาระร่วง โรคไข้เลือดออก โรคที่เกิดจากสารเคมีกำจัดศัตรูพืช โรคไม่ติดต่ออื่น ๆ เช่น เบาหวาน ความดันโลหิตสูง โรคหัวใจ การใช้ยา และการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหารต่าง ๆ

2.1.2.2 ขอบเขตเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับโรค ประกอบด้วย สาเหตุ อาการ การป้องกันและการรักษาพยาบาล

2.1.2.3 ขอบเขตเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการใช้ยา ประกอบด้วย อันตรายจากการใช้ยา และข้อแนะนำในการใช้ยา

2.1.2.4 ขอบเขตเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหาร ประกอบด้วย ลักษณะของผลิตภัณฑ์อาหาร ภาชนะบรรจุ และฉลาก

2.1.3 วิธีการฝึกอบรม อสม. มีดังนี้

2.1.3.1 เนื้อหาเรื่องวิธีการถ่ายทอดความรู้ให้ชาวบ้าน ใช้วิธีการบรรยายประกอบการสาธิต หรือจำลองสถานการณ์

2.1.3.2 เนื้อหาเรื่องปัญหาสุขภาพของชุมชน ใช้วิธีการบรรยายประกอบการสาธิต หรือจำลองสถานการณ์

2.1.4 ระยะเวลาในการฝึกอบรม 2 วัน

2.1.5 วิทยากร ใช้วิทยากรจากสถานีอนามัย

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลดังกล่าวข้างต้นมาใช้ในการสร้างหลักสูตร ซึ่งหลักสูตรที่สร้างขึ้นมีส่วนประกอบ 5 ส่วน ประกอบด้วยหลักการ จุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ กิจกรรม และการวัดและประเมินผล

จากองค์ประกอบของหลักสูตรดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 มาดำเนินการดัดสร้างเป็นหลักสูตรดังนี้

1. ปรัชญา / หลักการของหลักสูตร ผู้วิจัยได้นำหลักการของงานสาธารณสุขมูลฐานมาใช้ในการสร้างปรัชญา/หลักการของหลักสูตร

2. จุดมุ่งหมาย นำผลของสภาพปัญหาและความต้องการด้านหลักสูตรฝึกอบรมมาใช้สร้างเป็นจุดมุ่งหมายของหลักสูตรฝึกอบรม

3. เนื้อหาสาระ นำเอาเนื้อหาจากปัญหาสุขภาพของชุมชนและวิธีการถ่ายทอดความรู้มากำหนดเป็นเนื้อหาสาระของหลักสูตร โดยผู้วิจัยนำมาจัดกลุ่มของเนื้อหาวิชาใหม่โดยยึดประเภทของปัญหาสุขภาพ ซึ่งประกอบด้วย

3.1 เนื้อหาที่เกี่ยวกับปัญหาสุขภาพของชุมชน ประกอบด้วย โรคติดต่อที่เป็นปัญหาของชุมชน โรคเรื้อรังที่เป็นปัญหาของชุมชน การใช้ยา การเลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหารต่าง ๆ และการป้องกันอันตรายจากสารเคมีทางการเกษตร

3.2 ขอบเขตเนื้อหา มีดังนี้

3.2.1 ขอบเขตเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับโรค ประกอบด้วย สาเหตุ อาการ การป้องกัน และการรักษาพยาบาล

3.2.2 ขอบเขตเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการใช้ยา ประกอบด้วย อันตรายจากการใช้ยา และข้อแนะนำในการใช้ยา

3.2.3 ขอบเขตเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหาร ประกอบด้วย ลักษณะของผลิตภัณฑ์อาหาร ภาชนะบรรจุ และฉลาก

3.2.4 ขอบเขตเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันอันตรายจากสารเคมีทางการเกษตร ประกอบด้วยอันตรายจากการใช้ วิธีการใช้ และการปฐมพยาบาลเมื่อได้รับสารเคมี

4. กิจกรรมการฝึกอบรม

ใช้วิธีการบรรยายประกอบการสาธิตและจำลองสถานการณ์

5. การวัดและประเมินผล

ใช้แบบทดสอบความก่อนและหลังการฝึกอบรม

2.2 ผลการประเมินหลักสูตร

ผู้วิจัยได้นำหลักสูตรที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญประเมิน สิ่งที่ประเมินประกอบด้วย ความเหมาะสมและความสอดคล้องระหว่างสภาพปัญหาและความจำเป็นกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ความเหมาะสมและความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมายของหลักสูตรกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม และความเหมาะสมและความสอดคล้องของโครงสร้างภายในหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย ความเหมาะสมและความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมกับเนื้อหาวิชา ความเหมาะสมและความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาวิชากับกิจกรรมและวิธีการฝึกอบรม และความเหมาะสมและความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมกับการวัดและการประเมินผล ผลการประเมิน มีดังนี้

1. สภาพปัญหาและความจำเป็นกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

ตาราง 16 ความเหมาะสมและความสอดคล้องระหว่างสภาพปัญหาและความจำเป็น กับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

ประเด็นการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความ เหมาะสม	IOC	ระดับความ สอดคล้อง
1.ด้านการดูแลสุขภาพตนเองตามสภาพ ปัญหาของชุมชน					
1.1 เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ ในการ ดูแลสุขภาพตนเองตามสภาพปัญหา ของ ชุมชน	4.40	0.55	มากที่สุด	1.00	สอดคล้อง
1.2 เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีทักษะใน การดูแลสุขภาพตนเองตามสภาพปัญหาของ ชุมชน	4.00	1.00	มาก	0.80	สอดคล้อง
2. ด้านการถ่ายทอดความรู้					
2.1 เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ ในการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพ	4.20	0.84	มาก	1.00	สอดคล้อง
2.2 เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีทักษะใน การถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพ	4.00	1.00	มาก	0.60	สอดคล้อง

จากตาราง 16 ผลการประเมินด้านการดูแลสุขภาพตนเองตามสภาพปัญหาของชุมชนพบว่า จุดมุ่งหมายข้อที่ 1 มีความเหมาะสมมากที่สุด ส่วนข้อที่ 2 มีความเหมาะสมมาก และจุดมุ่งหมายทุกข้อมีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความจำเป็น

ด้านวิธีการถ่ายทอดความรู้ ผลการประเมินพบว่า จุดมุ่งหมายทั้ง 2 ข้อมีความเหมาะสมมาก และจุดมุ่งหมายทั้ง 2 ข้อมีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความจำเป็น

2. จุดมุ่งหมายของหลักสูตรกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

2.1 การดูแลสุขภาพตนเองตามสภาพปัญหาของชุมชน

ตาราง 17 ความเหมาะสมและความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมายของหลักสูตรกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมด้านการดูแลสุขภาพตนเองตามสภาพปัญหาของชุมชน

ประเด็นการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม	IOC	ระดับความสอดคล้อง
โรคติดต่อที่เป็นปัญหาของชุมชน					
1. อธิบายถึงปัญหาและอันตรายที่เกิดจากโรคได้ถูกต้อง	4.00	0.71	มาก	1.00	สอดคล้อง
2. ระบุสาเหตุที่ทำให้เกิดโรคได้ถูกต้อง	4.40	0.55	มากที่สุด	1.00	สอดคล้อง
3. จำแนกอาการของโรคได้ถูกต้อง	4.40	0.55	มากที่สุด	1.00	สอดคล้อง
4. บอกวิธีการป้องกันและรักษาพยาบาลโรคได้ถูกต้อง	4.40	0.55	มากที่สุด	1.00	สอดคล้อง
5. สามารถนำหลักการป้องกันและรักษาพยาบาลโรคไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม	4.40	0.55	มากที่สุด	1.00	สอดคล้อง
โรคเรื้อรังที่เป็นปัญหาของชุมชน					
1. อธิบายถึงปัญหาและอันตรายที่เกิดจากโรคได้ถูกต้อง	4.00	0.71	มาก	1.00	สอดคล้อง
2. ระบุสาเหตุที่ทำให้เกิดโรคได้ถูกต้อง	4.20	0.84	มาก	0.80	สอดคล้อง
3. จำแนกอาการของโรคได้ถูกต้อง	4.40	0.55	มากที่สุด	1.00	สอดคล้อง
4. บอกวิธีการป้องกันและรักษาพยาบาลโรคได้ถูกต้อง	4.20	0.84	มาก	0.80	สอดคล้อง

ตาราง 17 (ต่อ)

ประเด็นการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความ เหมาะสม	IOC	ระดับความ สอดคล้อง
5. สามารถนำหลักการป้องกันและรักษา พยาบาลโรคไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่าง เหมาะสม	4.40	0.55	มากที่สุด	0.60	สอดคล้อง
การให้ยา					
1. ระบุชื่อยาสามัญประจำบ้านได้อย่าง ถูกต้อง	4.20	0.84	มาก	0.80	สอดคล้อง
2. ระบุวิธีการให้ยาได้อย่างถูกต้อง	4.20	0.84	มาก	0.80	สอดคล้อง
3. ปฏิบัติตนในเรื่องการเลือกให้ยาได้อย่าง ถูกต้อง	4.40	0.55	มากที่สุด	0.80	สอดคล้อง
4. สามารถนำวิธีการเลือกให้ยาที่เหมาะสมไป ใช้ในชีวิตประจำวัน	4.40	0.55	มากที่สุด	0.80	สอดคล้อง
การเลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหาร					
1. บอกลักษณะทั่วไปของผลิตภัณฑ์อาหาร ชนิดต่างๆได้	4.00	1.22	มาก	0.60	สอดคล้อง
2. ระบุลักษณะของภาชนะบรรจุอาหารที่ ปลอดภัยได้	4.20	0.84	มาก	1.00	สอดคล้อง
3. ระบุฉลากผลิตภัณฑ์อาหารได้อย่างถูกต้อง	4.20	0.84	มาก	1.00	สอดคล้อง
4. เลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหารได้อย่างถูกต้อง	4.20	0.84	มาก	1.00	สอดคล้อง
5. สามารถนำวิธีการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ อาหารไปใช้ในชีวิตประจำวัน	4.20	0.84	มาก	1.00	สอดคล้อง
การป้องกันอันตรายจากสารเคมี ทางการเกษตร					
1. บอกชนิดของสารเคมีที่ใช้ทางการเกษตร ได้ถูกต้อง	4.60	0.55	มากที่สุด	1.00	สอดคล้อง
2. อธิบายถึงอันตรายจากการใช้สารเคมีทาง การเกษตรได้	4.60	0.55	มากที่สุด	1.00	สอดคล้อง

ตาราง 17 (ต่อ)

ประเด็นการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความ เหมาะสม	IOC	ระดับความ สอดคล้อง
3. บอกวิธีการใช้สารเคมีทางการเกษตรที่ปลอดภัยได้ถูกต้อง	4.40	0.55	มากที่สุด	1.00	สอดคล้อง
4. บอกวิธีการปฐมพยาบาลเมื่อได้รับสารเคมีได้ถูกต้อง	4.40	0.55	มากที่สุด	1.00	สอดคล้อง
5. เลือกใช้สารเคมีได้ตรงกับปัญหาทางการเกษตร	4.20	0.84	มาก	0.80	สอดคล้อง
6. สามารถนำวิธีการป้องกันอันตรายจากสารเคมีทางการเกษตรไปใช้ในชีวิตประจำวัน	4.40	0.55	มากที่สุด	1.00	สอดคล้อง

จากตาราง 17 ผลการประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมายของหลักสูตรกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมด้านการดูแลสุขภาพตนเองตามสภาพปัญหาของชุมชนมีดังนี้

ผลการประเมินวิชาโรคติดต่อที่เป็นปัญหาของชุมชนพบว่า จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมทุกข้อมีความเหมาะสมมากที่สุด ยกเว้นข้อที่ 1 ที่มีความเหมาะสมมาก และจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมทุกข้อมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

ผลการประเมินวิชาโรคเรื้อรังที่เป็นปัญหาของชุมชนพบว่า จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมข้อที่ 1, 2 และ 4 มีความเหมาะสมมาก ส่วนข้อที่ 3 และ 5 มีความเหมาะสมมากที่สุด และจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมทุกข้อมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

ผลการประเมินวิชาการใช้ยาพบว่า จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมข้อที่ 1 และ 2 มีความเหมาะสมมาก ส่วนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมข้อที่ 3 และ 4 มีความเหมาะสมมากที่สุด และจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมทุกข้อมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

ผลการประเมินวิชาการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหารพบว่า จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมทุกข้อมีความเหมาะสมมาก และจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมทุกข้อมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

ผลการประเมินวิชาการป้องกันอันตรายจากสารเคมีทางการเกษตรพบว่า จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมทุกข้อมีความเหมาะสมมากที่สุด ยกเว้นข้อที่ 5 ที่มีความเหมาะสมมาก และจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมทุกข้อมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

2.2 วิธีการถ่ายทอดความรู้

ตาราง 18 ความเหมาะสมและความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมายของหลักสูตรกับจุดมุ่งหมาย
เชิงพฤติกรรมด้านวิธีการถ่ายทอดความรู้

ประเด็นการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความ เหมาะสม	IOC	ระดับความ สอดคล้อง
การถ่ายทอดความรู้โดยวิธีปากต่อปาก					
1. บอกประโยชน์และเวลา/สถานการณ์ที่ เหมาะสมในการนำเอาวิธีการถ่ายทอดความ รู้โดยวิธีปากต่อปากไปใช้	4.20	0.84	มาก	1.00	สอดคล้อง
2. ระบุวิธีการเตรียมการก่อนการถ่ายทอด ความรู้ได้อย่างถูกต้อง	4.20	0.84	มาก	1.00	สอดคล้อง
3. ปฏิบัติการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีปากต่อ ปากได้อย่างถูกต้อง	4.20	0.84	มาก	1.00	สอดคล้อง
4. บอกวิธีการประเมินผลการถ่ายทอดความรู้ ได้ถูกต้อง	4.40	0.89	มากที่สุด	1.00	สอดคล้อง
4. สามารถที่จะนำวิธีการถ่ายทอดความรู้โดย วิธีปากต่อปากไปใช้อย่างเหมาะสม	4.40	0.89	มากที่สุด	1.00	สอดคล้อง
การถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการประชุม กลุ่ม					
1. บอกประโยชน์และเวลา/สถานการณ์ที่ เหมาะสมในการนำเอาวิธีการถ่ายทอดความ รู้โดยวิธีการประชุมกลุ่มไปใช้	4.20	0.84	มาก	1.00	สอดคล้อง
2. ระบุวิธีการเตรียมการก่อนการถ่ายทอด ความรู้ได้อย่างถูกต้อง	4.20	0.84	มาก	1.00	สอดคล้อง
3. ปฏิบัติการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีประชุม กลุ่มได้อย่างถูกต้อง	4.20	0.84	มาก	1.00	สอดคล้อง
4. บอกวิธีการประเมินผลการถ่ายทอดความรู้ ได้ถูกต้อง	4.40	0.89	มากที่สุด	1.00	สอดคล้อง
5. สามารถที่จะนำวิธีการถ่ายทอดความรู้โดย วิธีประชุมกลุ่มไปใช้อย่างเหมาะสม	4.40	0.89	มากที่สุด	1.00	สอดคล้อง

ตาราง 18 (ต่อ)

ประเด็นการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความ เหมาะสม	IOC	ระดับความ สอดคล้อง
การถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการจัด หอกระจายข่าว					
1. บอกประโยชน์และเวลา/สถานการณ์ที่ เหมาะสมในการนำเอาวิธีการถ่ายทอดความ รู้โดยวิธีการจัดหอกระจายข่าวไปใช้	4.40	0.55	มากที่สุด	1.00	สอดคล้อง
2. ระบุวิธีการเตรียมการก่อนการถ่ายทอด ความรู้ได้อย่างถูกต้อง	4.40	0.55	มากที่สุด	1.00	สอดคล้อง
3. ปฏิบัติการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการจัด หอกระจายข่าวได้อย่างถูกต้อง	4.40	0.55	มากที่สุด	1.00	สอดคล้อง
4. บอกวิธีการประเมินผลการถ่ายทอดความรู้ ได้ถูกต้อง	4.40	0.55	มากที่สุด	1.00	สอดคล้อง
5. สามารถที่จะนำวิธีการถ่ายทอดความรู้โดย วิธีการจัดหอกระจายข่าวไปใช้อย่างเหมาะสม	4.40	0.55	มากที่สุด	1.00	สอดคล้อง
การถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการจัดบอร์ด ความรู้					
1. บอกประโยชน์และเวลา/สถานการณ์ที่ เหมาะสมในการนำเอาวิธีการถ่ายทอดความ รู้โดยวิธีการจัดบอร์ดความรู้ไปใช้	4.40	0.55	มากที่สุด	1.00	สอดคล้อง
2. ระบุวิธีการเตรียมการก่อนการถ่ายทอด ความรู้ได้อย่างถูกต้อง	4.40	0.55	มากที่สุด	1.00	สอดคล้อง
3. ปฏิบัติการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการพูด ในที่ชุมชนได้อย่างถูกต้อง	4.40	0.55	มากที่สุด	1.00	สอดคล้อง
4. บอกวิธีการประเมินผลการถ่ายทอดความรู้ ได้ถูกต้อง	4.40	0.55	มากที่สุด	1.00	สอดคล้อง
5. สามารถที่จะนำวิธีการถ่ายทอดความรู้โดย วิธีการจัดบอร์ดความรู้ไปใช้อย่างเหมาะสม	4.40	0.55	มากที่สุด	1.00	สอดคล้อง

ตาราง 18 (ต่อ)

ประเด็นการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความ เหมาะสม	IOC	ระดับความ สอดคล้อง
การถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการพูดในที่ชุมชน					
1. บอกประโยชน์และเวลา/สถานการณ์ที่เหมาะสมในการนำเอาวิธีการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการพูดในที่ชุมชนไปใช้	4.20	.84	มาก	0.80	สอดคล้อง
2. ระบุวิธีการเตรียมการก่อนการถ่ายทอดความรู้ได้อย่างถูกต้อง	4.20	.84	มาก	0.80	สอดคล้อง
3. ปฏิบัติการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการจัดบอร์ดความรู้ได้อย่างถูกต้อง	4.00	1.00	มาก	0.60	สอดคล้อง
4. บอกวิธีการประเมินผลการถ่ายทอดความรู้ได้ถูกต้อง	4.20	.84	มาก	0.80	สอดคล้อง
5. สามารถที่จะนำวิธีการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการพูดในที่ชุมชนไปใช้อย่างเหมาะสม	4.20	.84	มาก	1.00	สอดคล้อง

จากตาราง 18 การถ่ายทอดความรู้โดยวิธีปากต่อปาก ผลการประเมินพบว่า จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมข้อที่ 1, 2 และ 3 มีความเหมาะสมมาก ส่วนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมข้อที่ 4 และ 5 มีความเหมาะสมมากที่สุด และจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมทุกข้อมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

การถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการประชุมกลุ่ม ผลการประเมินพบว่า จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมข้อที่ 1, 2 และ 3 มีความเหมาะสมมาก ส่วนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมข้อที่ 4 และ 5 มีความเหมาะสมมากที่สุด และจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมทุกข้อมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

การถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการจัดหออกระจายข่าว ผลการประเมินพบว่า จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมทุกข้อมีความเหมาะสมมากที่สุด และจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมทุกข้อมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

การถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการจัดบอร์ดความรู้ ผลการประเมินพบว่า จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมทุกข้อมีความเหมาะสมมากที่สุด และจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมทุกข้อมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

การถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการพูดในที่ชุมชน ผลการประเมินพบว่า จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมทุกข้อมีความเหมาะสมมาก และจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมทุกข้อมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

3. ประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของโครงสร้างภายในหลักสูตร

3.1 จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมกับเนื้อหาวิชา

1. การดูแลสุขภาพตนเองตามสภาพปัญหาของชุมชน

ตาราง 19 ความเหมาะสมและความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมกับเนื้อหาวิชา

ด้านการดูแลสุขภาพตนเองตามสภาพปัญหาของชุมชน

ประเด็นการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม	IOC	ระดับความสอดคล้อง
<u>โรคติดต่อที่เป็นปัญหาของชุมชน</u>					
1. ปัญหาและอันตรายของโรค	3.80	0.84	มาก	1.00	สอดคล้อง
2. สาเหตุของโรค	4.20	0.84	มาก	1.00	สอดคล้อง
3. อาการของโรค	4.20	0.84	มาก	1.00	สอดคล้อง
4. การป้องกันและรักษา	4.40	0.89	มากที่สุด	1.00	สอดคล้อง
<u>โรคเรื้อรังที่เป็นปัญหาของชุมชน</u>					
1. ปัญหาและอันตรายของโรค	3.80	0.84	มาก	0.80	สอดคล้อง
2. สาเหตุของโรค	4.00	1.00	มาก	0.80	สอดคล้อง
3. อาการของโรค	4.20	0.84	มาก	0.80	สอดคล้อง
4. การป้องกันและรักษา	4.20	0.84	มาก	1.00	สอดคล้อง
<u>การใช้ยา</u>					
1. ความรู้เกี่ยวกับยาสามัญประจำบ้าน	4.40	0.55	มากที่สุด	1.00	สอดคล้อง
2. การปฏิบัติตนในการเลือกใช้ยา	4.20	0.45	มาก	1.00	สอดคล้อง
<u>การเลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหาร</u>					
1. ลักษณะทั่วไปของผลิตภัณฑ์	4.40	0.55	มากที่สุด	1.00	สอดคล้อง
2. ภาชนะบรรจุ	4.40	0.55	มากที่สุด	1.00	สอดคล้อง
3. ฉลากผลิตภัณฑ์อาหาร	4.40	0.55	มากที่สุด	1.00	สอดคล้อง
4. วิธีการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์	4.60	0.55	มากที่สุด	1.00	สอดคล้อง

ตาราง 19 (ต่อ)

ประเด็นการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความ เหมาะสม	IOC	ระดับความ สอดคล้อง
<u>การป้องกันอันตรายจากสารเคมีทางการเกษตร</u>					
1. ชนิดของสารเคมีทางการเกษตร	4.00	0.71	มาก	1.00	สอดคล้อง
2. อันตรายจากการใช้สารเคมีทางการเกษตร	4.60	0.55	มากที่สุด	1.00	สอดคล้อง
3. วิธีการใช้สารเคมีทางการเกษตร	4.40	0.55	มากที่สุด	1.00	สอดคล้อง
4. การปฐมพยาบาลเมื่อได้รับสารเคมี	4.40	0.55	มากที่สุด	1.00	สอดคล้อง
5. วิธีการเลือกใช้สารเคมีทางการเกษตร	4.60	0.55	มากที่สุด	1.00	สอดคล้อง

จากตาราง 19 โรคติดต่อที่เป็นปัญหาของชุมชน ผลการประเมินพบว่า เนื้อหาวิชาทุกข้อมีความเหมาะสมมาก ยกเว้นข้อที่ 4 ที่เหมาะสมมากที่สุด และเนื้อหาวิชาทุกข้อมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

โรคเรื้อรังที่เป็นปัญหาของชุมชน ผลการประเมินพบว่า เนื้อหาวิชาทุกข้อมีความเหมาะสมมาก และเนื้อหาวิชาทุกข้อมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

การไ้ยา ผลการประเมินพบว่า เนื้อหาวิชาข้อที่ 1 มีความเหมาะสมมากที่สุด ส่วนเนื้อหาวิชาข้อที่ 2 มีความเหมาะสมมาก และเนื้อหาวิชาทุกข้อมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

การเลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหาร ผลการประเมินพบว่า เนื้อหาวิชาทุกข้อมีความเหมาะสมมากที่สุด และเนื้อหาวิชาทุกข้อมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

การป้องกันอันตรายจากสารเคมีทางการเกษตร ผลการประเมินพบว่า เนื้อหาวิชาทุกข้อมีความเหมาะสมมากที่สุด ยกเว้นข้อที่ 1 เหมาะสมมาก และเนื้อหาทุกข้อมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

2. วิธีการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพ

ตาราง 20 ความเหมาะสมและความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมกับเนื้อหาวิชา

ด้านวิธีการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพ

ประเด็นการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม	IOC	ระดับความสอดคล้อง
การถ่ายทอดความรู้โดยวิธีปากต่อปาก					
1. ความรู้เกี่ยวกับการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีปากต่อปาก	4.40	0.55	มากที่สุด	1.00	สอดคล้อง
2 ขั้นตอนในการถ่ายทอดความรู้					
ขั้นที่ 1 การเตรียมการสำหรับอาสาสมัคร					
สาธารณสุขประจำหมู่บ้าน	4.60	0.55	มากที่สุด	1.00	สอดคล้อง
ขั้นที่ 2 ดำเนินการถ่ายทอดความรู้	4.40	0.55	มากที่สุด	1.00	สอดคล้อง
ขั้นที่ 3 การประเมินผลการถ่ายทอดความรู้	4.40	0.55	มากที่สุด	1.00	สอดคล้อง
การถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการประชุมกลุ่ม					
1. ความรู้เกี่ยวกับการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการประชุมกลุ่ม	4.40	0.55	มากที่สุด	1.00	สอดคล้อง
2 ขั้นตอนในการถ่ายทอดความรู้					
ขั้นที่ 1 การเตรียมการสำหรับอาสาสมัคร					
สาธารณสุขประจำหมู่บ้าน	4.40	0.55	มากที่สุด	1.00	สอดคล้อง
ขั้นที่ 2 ดำเนินการถ่ายทอดความรู้	4.40	0.55	มากที่สุด	1.00	สอดคล้อง
ขั้นที่ 3 การประเมินผลการถ่ายทอดความรู้	4.40	0.55	มากที่สุด	1.00	สอดคล้อง
การถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการจัดหอกระจายข่าว					
1. ความรู้เกี่ยวกับการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการจัดหอกระจายข่าว	4.40	0.55	มากที่สุด	1.00	สอดคล้อง
2 ขั้นตอนในการถ่ายทอดความรู้					
ขั้นที่ 1 การเตรียมการสำหรับอาสาสมัคร					
สาธารณสุขประจำหมู่บ้าน	4.40	0.55	มากที่สุด	1.00	สอดคล้อง

ตาราง 20 (ต่อ)

ประเด็นการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความ เหมาะสม	IOC	ระดับความ สอดคล้อง
ขั้นที่ 2 ดำเนินการถ่ายทอดความรู้	4.40	0.55	มากที่สุด	1.00	สอดคล้อง
ขั้นที่ 3 การประเมินผลการถ่ายทอดความรู้	4.40	0.55	มากที่สุด	1.00	สอดคล้อง
การถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการจัดบอร์ด ความรู้					
1. ความรู้เกี่ยวกับการถ่ายทอดความรู้โดยวิธี การจัดบอร์ดความรู้	4.60	0.55	มาก	1.00	สอดคล้อง
2 ขั้นตอนในการถ่ายทอดความรู้					
ขั้นที่ 1 การเตรียมการสำหรับอาสาสมัคร สาธารณสุขประจำหมู่บ้าน	4.40	0.55	มากที่สุด	1.00	สอดคล้อง
ขั้นที่ 2 ดำเนินการถ่ายทอดความรู้	4.40	0.55	มากที่สุด	1.00	สอดคล้อง
ขั้นที่ 3 การประเมินผลการถ่ายทอดความรู้	4.40	0.55	มากที่สุด	1.00	สอดคล้อง
การถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการพูดในที่ชุม ชน					
1. ความรู้เกี่ยวกับการถ่ายทอดความรู้โดยวิธี การพูดในที่ชุมชน	4.40	0.55	มากที่สุด	1.00	สอดคล้อง
2 ขั้นตอนในการถ่ายทอดความรู้					
ขั้นที่ 1 การเตรียมการสำหรับอาสาสมัคร สาธารณสุขประจำหมู่บ้าน	4.40	0.55	มากที่สุด	1.00	สอดคล้อง
ขั้นที่ 2 ดำเนินการถ่ายทอดความรู้	4.40	0.55	มากที่สุด	1.00	สอดคล้อง
ขั้นที่ 3 การประเมินผลการถ่ายทอดความรู้	4.40	0.55	มากที่สุด	1.00	สอดคล้อง

จากตาราง 20 การถ่ายทอดความรู้โดยวิธีปากต่อปาก ผลการประเมินพบว่า เนื้อหาวิชา
ทุกข้อมีความเหมาะสมมากที่สุด และมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

การถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการประชุมกลุ่ม ผลการประเมินพบว่า เนื้อหาวิชาทุกข้อมี
ความเหมาะสมมากที่สุด และเนื้อหาวิชาทุกข้อมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

การถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการจัดเสียงตามสายหรือหออกระจายข่าว ผลการประเมินพบว่า
เนื้อหาวิชาทุกข้อมีความเหมาะสมมากที่สุด และเนื้อหาทุกข้อมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายเชิง
พฤติกรรม

การถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการจัดบอร์ดความรู้ ผลการประเมินพบว่า เนื้อหาวิชาทุกข้อมีความเหมาะสมมากที่สุด ยกเว้นข้อที่ 1 เหมาะสมมาก และเนื้อหาวิชาทุกข้อมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

การถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการพูดในที่ชุมชน ผลการประเมินพบว่า เนื้อหาวิชาทุกข้อมีความเหมาะสมมากที่สุด และเนื้อหาวิชาทุกข้อมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

3.2 เนื้อหาวิชากับกิจกรรมและวิธีการฝึกอบรม

1. การดูแลสภาพตนเองตามสภาพปัญหาของชุมชน

ตาราง 21 ความเหมาะสมและความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาวิชากับกิจกรรมและวิธีการฝึกอบรม

ด้านการดูแลสภาพตนเองตามสภาพปัญหาของชุมชน

ประเด็นการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม	IOC	ระดับความสอดคล้อง
โรคติดต่อที่เป็นปัญหาของชุมชน					
1. บรรยายเนื้อหาประกอบแผ่นใสและมีสื่อประกอบ	4.20	0.45	มาก	1.00	สอดคล้อง
2. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมร่วมอภิปรายและซักถาม	4.00	0.71	มาก	0.80	สอดคล้อง
โรคเรื้อรังที่เป็นปัญหาของชุมชน					
1. บรรยายเนื้อหาประกอบแผ่นใสและมีสื่อประกอบ	4.20	0.45	มาก	1.00	สอดคล้อง
2. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมร่วมอภิปรายและซักถาม	4.20	0.45	มาก	0.80	สอดคล้อง
การใช้ยา					
1. บรรยายเนื้อหาประกอบแผ่นใสและมีสื่อประกอบ	4.20	0.45	มาก	0.80	สอดคล้อง
2. สาธิตการเลือกใช้ยา	4.20	0.45	มาก	1.00	สอดคล้อง
3. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมร่วมอภิปรายและซักถาม	4.00	0.00	มาก	1.00	สอดคล้อง

ตาราง 21 (ต่อ)

ประเด็นการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความ เหมาะสม	IOC	ระดับความ สอดคล้อง
การเลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหาร					
1. บรรยายเนื้อหาประกอบแผ่นใสและมีสื่อประกอบ	3.60	0.55	มาก	0.80	สอดคล้อง
2. สาริตถ์การเลือกซื้ออาหารที่ปลอดภัย	4.00	0.71	มาก	1.00	สอดคล้อง
3. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมร่วมอภิปรายและซักถาม	3.80	0.45	มาก	1.00	สอดคล้อง
การป้องกันอันตรายจากสารเคมีทางการเกษตร					
1. บรรยายเนื้อหาประกอบแผ่นใสและมีสื่อประกอบ	3.60	0.55	มาก	0.60	สอดคล้อง
2. สาริตถ์การปฏิบัติตนในการใช้สารเคมีทางการเกษตรอย่างปลอดภัย	3.80	0.84	มาก	0.60	สอดคล้อง
3. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมร่วมอภิปรายและซักถาม	3.80	0.45	มาก	0.80	สอดคล้อง

จากตาราง 21 โรคติดต่อที่เป็นปัญหาของชุมชน ผลการประเมินพบว่า กิจกรรมและวิธีการฝึกอบรมทุกข้อมีความเหมาะสมมาก ยกเว้น ข้อที่ 4 ที่เหมาะสมมากที่สุด และกิจกรรมและวิธีการฝึกอบรมทุกข้อมีความสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา

โรคเรื้อรังที่เป็นปัญหาของชุมชน ผลการประเมินพบว่า กิจกรรมและวิธีการฝึกอบรมทุกข้อมีความเหมาะสมมาก และกิจกรรมและวิธีการฝึกอบรมทุกข้อมีความสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา

การใช้ยา ผลการประเมินพบว่า กิจกรรมและวิธีการฝึกอบรมทุกข้อมีความเหมาะสมมาก และกิจกรรมและวิธีการฝึกอบรมทุกข้อมีความสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา

การเลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหาร ผลการประเมินพบว่า กิจกรรมและวิธีการฝึกอบรมทุกข้อมีความเหมาะสมมาก และกิจกรรมและวิธีการฝึกอบรมทุกข้อมีความสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา

การป้องกันอันตรายจากสารเคมีทางการเกษตร ผลการประเมินพบว่า กิจกรรมและวิธีการฝึกอบรมทุกข้อมีความเหมาะสมมาก และกิจกรรมและวิธีการฝึกอบรมทุกข้อมีความสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา

2. วิธีการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพ

ตาราง 22 ความเหมาะสมและความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาวิชากับกิจกรรมและวิธีการฝึกอบรม
ด้านวิธีการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพ

ประเด็นการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความ เหมาะสม	IOC	ระดับความ สอดคล้อง
การถ่ายทอดความรู้โดยวิธีปากต่อปาก					
1. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทดลองปฏิบัติตาม ใบกิจกรรม	4.40	0.55	มากที่สุด	1.00	สอดคล้อง
2. ประเมินผลการส่งข่าวสารของตนเอง	4.40	0.55	มากที่สุด	1.00	สอดคล้อง
3. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมวิพากษ์การปฏิบัติ ของสมาชิกในกลุ่ม	4.40	0.55	มากที่สุด	1.00	สอดคล้อง
4. วิทยากรบรรยายสรุปเนื้อหา	4.40	0.55	มากที่สุด	1.00	สอดคล้อง
การถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการประชุม กลุ่ม					
1. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทดลองปฏิบัติตาม ใบกิจกรรม	4.20	0.45	มาก	1.00	สอดคล้อง
2. ประเมินผลการจัดประชุมกลุ่มของตนเอง	4.20	0.45	มาก	1.00	สอดคล้อง
3. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมวิพากษ์การปฏิบัติ ของสมาชิกในกลุ่ม	4.20	0.45	มาก	1.00	สอดคล้อง
4. วิทยากรบรรยายสรุปเนื้อหา	4.20	0.45	มาก	1.00	สอดคล้อง
การถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการจัดห กระจายข่าว					
1. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทดลองปฏิบัติตาม ใบกิจกรรม	4.40	0.55	มากที่สุด	1.00	สอดคล้อง
2. ประเมินผลการจัดหกระจายข่าว ของตนเอง	4.40	0.55	มากที่สุด	1.00	สอดคล้อง
3. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมวิพากษ์การปฏิบัติ ของสมาชิกในกลุ่ม	4.40	0.55	มากที่สุด	1.00	สอดคล้อง
4. วิทยากรบรรยายสรุปเนื้อหา	4.40	0.55	มากที่สุด	1.00	สอดคล้อง

ตาราง 22 (ต่อ)

ประเด็นการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความ เหมาะสม	IOC	ระดับความ สอดคล้อง
การถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการจัดบอร์ด ความรู้					
1. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทดลองปฏิบัติตาม ใบกิจกรรม	4.20	0.45	มาก	1.00	สอดคล้อง
2. ประเมินผลการจัดบอร์ดความรู้ของตนเอง	4.20	0.45	มาก	1.00	สอดคล้อง
3. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมวิพากษ์การปฏิบัติ งานของกลุ่ม	4.20	0.45	มาก	1.00	สอดคล้อง
4. วิทยากรบรรยายสรุปเนื้อหา	4.20	0.45	มาก	1.00	สอดคล้อง
การถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการพูด ในที่ชุมชน					
1. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทดลองปฏิบัติตาม ใบกิจกรรม	4.20	0.45	มาก	1.00	สอดคล้อง
2. ประเมินผลการพูดในที่ชุมชนของสมาชิก	4.00	0.71	มาก	0.80	สอดคล้อง
3. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมวิพากษ์การปฏิบัติ ของสมาชิกในกลุ่ม	4.20	0.45	มาก	1.00	สอดคล้อง
4. วิทยากรบรรยายสรุปเนื้อหา	4.20	0.45	มาก	1.00	สอดคล้อง

จากตาราง 22 การถ่ายทอดความรู้โดยวิธีปากต่อปาก ผลการประเมินพบว่า กิจกรรมและวิธีการฝึกอบรมทุกข้อมีความเหมาะสมมาก ที่สุดและกิจกรรมและวิธีการฝึกอบรมทุกข้อมีความสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา

การถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการประชุมกลุ่ม ผลการประเมินพบว่า กิจกรรมและวิธีการฝึกอบรมทุกข้อมีความเหมาะสมมาก และกิจกรรมและวิธีการฝึกอบรมทุกข้อมีความสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา

การถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการจัดเลี้ยงตามสายหรือหอยกระจายข่าว ผลการประเมินพบว่า กิจกรรมและวิธีการฝึกอบรมทุกข้อมีความเหมาะสมมากที่สุด และกิจกรรมและวิธีการฝึกอบรมทุกข้อมีความสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา

การถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการจัดบอร์ดความรู้ ผลการประเมินพบว่า กิจกรรมและวิธีการฝึกอบรมทุกข้อมีความเหมาะสมมาก และกิจกรรมและวิธีการฝึกอบรมทุกข้อมีความสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา

การถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการพูดในที่ชุมชน ผลการประเมินพบว่า กิจกรรมและวิธีการฝึกอบรมทุกข้อมีความเหมาะสมมาก และกิจกรรมและวิธีการฝึกอบรมทุกข้อมีความสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา

3.3 จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมกับการวัดและการประเมินผล

1. การดูแลสุขภาพตนเองตามสภาพปัญหาของชุมชน

ตาราง 23 ความเหมาะสมและความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

กับการวัดและการประเมินผลด้านการดูแลสุขภาพตนเองตามสภาพปัญหาของชุมชน

ประเด็นการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม	IOC	ระดับความสอดคล้อง
โรคติดต่อที่เป็นปัญหาของชุมชน					
1. แบบสอบถามความรู้และทักษะเรื่องโรคติดต่อที่เป็นปัญหาของชุมชน	4.20	0.84	มาก	0.80	สอดคล้อง
2. สังเกตความสนใจในการซักถาม	4.00	1.00	มาก	1.00	สอดคล้อง
โรคเรื้อรังที่เป็นปัญหาของชุมชน					
1. แบบสอบถามความรู้และทักษะเรื่องโรคเรื้อรังที่เป็นปัญหาของชุมชน	4.20	0.84	มาก	0.80	สอดคล้อง
2. สังเกตความสนใจในการซักถาม	4.20	0.84	มาก	1.00	สอดคล้อง
การใช้ยา					
1. แบบสอบถามความรู้และทักษะเรื่องการใช้ยา	4.20	0.84	มาก	0.80	สอดคล้อง
2. สังเกตความสนใจในการซักถาม	4.20	0.84	มาก	1.00	สอดคล้อง
การเลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหาร					
1. แบบสอบถามความรู้และทักษะเรื่องการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหาร	4.20	0.84	มาก	0.60	สอดคล้อง
2. สังเกตความสนใจในการซักถาม	4.20	0.84	มาก	1.00	สอดคล้อง

ตาราง 23 (ต่อ)

ประเด็นการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความ เหมาะสม	IOC	ระดับความ สอดคล้อง
การป้องกันอันตรายจากสารเคมีทางการเกษตร					
1. แบบสอบถามความรู้และทักษะเรื่องการป้องกันอันตรายจากสารเคมีทางการเกษตร	4.40	0.55	มากที่สุด	1.00	สอดคล้อง
2. สังเกตความสนใจในการซักถาม	4.40	0.55	มากที่สุด	1.00	สอดคล้อง

จากตาราง 23 โรคติดต่อที่เป็นปัญหาของชุมชน ผลการประเมินพบว่า การวัดและการประเมินผลทุกข้อมีความเหมาะสมมาก และการวัดและการประเมินผลทุกข้อมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

โรคเรื้อรังที่เป็นปัญหาของชุมชน ผลการประเมินพบว่า การวัดและการประเมินผลทุกข้อมีความเหมาะสมมาก และการวัดและการประเมินผลทุกข้อมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

การไ้ชยา ผลการประเมินพบว่า การวัดและการประเมินผลทุกข้อมีความเหมาะสมมาก และการวัดและการประเมินผลทุกข้อมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

การเลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหาร ผลการประเมินพบว่า การวัดและการประเมินผลทุกข้อมีความเหมาะสมมาก และการวัดและการประเมินผลทุกข้อมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

การป้องกันอันตรายจากสารเคมีทางการเกษตร ผลการประเมินพบว่า การวัดและการประเมินผลทุกข้อมีความเหมาะสมมากที่สุด และการวัดและการประเมินผลทุกข้อมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

2. วิธีการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพ

ตาราง 24 ความเหมาะสมและความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

กับการวัดและการประเมินผลด้านวิธีการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพ

ประเด็นการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความ เหมาะสม	IOC	ระดับความ สอดคล้อง
การถ่ายทอดความรู้โดยวิธีปากต่อปาก					
1. แบบทดสอบความรู้และทักษะเรื่องการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีปากต่อปาก	4.20	0.84	มาก	0.80	สอดคล้อง
2. สังเกตความสนใจในการปฏิบัติกิจกรรม	4.20	0.84	มาก	1.00	สอดคล้อง
การถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการประชุมกลุ่ม					
1. แบบทดสอบความรู้และทักษะเรื่องการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการประชุมกลุ่ม	4.20	0.84	มาก	0.80	สอดคล้อง
2. สังเกตความสนใจในการปฏิบัติกิจกรรม	4.40	0.55	มากที่สุด	1.00	สอดคล้อง
การถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการจัดหอกระจายข่าว					
1. แบบทดสอบความรู้และทักษะเรื่องการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการจัดหอกระจายข่าว	4.20	0.84	มาก	0.80	สอดคล้อง
2. สังเกตความสนใจในการปฏิบัติกิจกรรม	4.40	0.55	มากที่สุด	1.00	สอดคล้อง
การถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการจัดบอร์ดความรู้					
1. แบบทดสอบความรู้และทักษะเรื่องการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีจัดบอร์ดความรู้	4.20	0.84	มาก	0.80	สอดคล้อง
2. สังเกตความสนใจในการปฏิบัติกิจกรรม	4.40	0.55	มากที่สุด	1.00	สอดคล้อง
การถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการพูดในที่ชุมชน					
1. แบบทดสอบความรู้และทักษะเรื่องการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีพูดในที่ชุมชน	4.40	0.55	มากที่สุด	1.00	สอดคล้อง
2. สังเกตความสนใจในการปฏิบัติกิจกรรม	4.40	0.55	มากที่สุด	1.00	สอดคล้อง

จากตาราง 24 การถ่ายทอดความรู้โดยวิธีปากต่อปาก ผลการประเมินพบว่า การวัดและการประเมินผลทุกข้อมีความเหมาะสมมาก และการวัดและการประเมินผลทุกข้อมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

การถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการประชุมกลุ่ม ผลการประเมินพบว่า การวัดและการประเมินผลข้อที่ 1 มีความเหมาะสมมาก และข้อที่ 2 เหมาะสมมากที่สุด และการวัดและการประเมินผลทุกข้อมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

การถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการจัดเลี้ยงตามสายหรือหอกระจายข่าว ผลการประเมินพบว่า การวัดและการประเมินผลข้อที่ 1 มีความเหมาะสมมาก และข้อที่ 2 เหมาะสมมากที่สุด และการวัดและการประเมินผลทุกข้อมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

การถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการจัดบอร์ดความรู้ ผลการประเมินพบว่า การวัดและการประเมินผลข้อที่ 1 มีความเหมาะสมมาก และข้อที่ 2 เหมาะสมมากที่สุด และการวัดและการประเมินผลทุกข้อมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

การถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการพูดในที่ชุมชน ผลการประเมินพบว่า การวัดและการประเมินผลทุกข้อมีความเหมาะสมมาก และการวัดและการประเมินผลทุกข้อมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

ขั้นตอนที่ 3 ผลการทดลองใช้หลักสูตร

ผู้วิจัยได้ตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรที่สร้างขึ้น โดยการทดลองใช้หลักสูตรกับกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏผลดังนี้

1. ผลการทดสอบความรู้ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในเรื่องการดูแลตนเองทางด้านสุขภาพ

การทดสอบความรู้ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเรื่องการดูแลตนเองทางด้านสุขภาพเป็นการประเมินหลักสูตรว่าสามารถเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับการดูแลตนเองทางด้านสุขภาพของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านได้หรือไม่ โดยทำการเปรียบเทียบคะแนนที่ได้จากการทดสอบวัดความรู้ก่อนและหลังการอบรม เพื่อตัดสินว่าหลักสูตรนี้ใช้ได้หรือไม่

ดังตาราง 25

ตาราง 25 เปรียบเทียบความรู้ในเรื่องการดูแลตนเองทางด้านสุขภาพของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านก่อนและหลังการทดลอง

กลุ่มทดลอง	N	T	μ_T	σ_T	Z
ก่อนการทดลอง	28	28.00	203.00	43.91	-3.985**
หลังการทดลอง					

** $p < .01$

จากตาราง 25 เมื่อเปรียบเทียบความรู้ในเรื่องการดูแลตนเองทางด้านสุขภาพของผู้เข้ารับการอบรมก่อนและหลังการอบรม พบว่า ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้เพิ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า การฝึกอบรมนี้ทำให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ในเรื่องการดูแลตนเองทางด้านสุขภาพเพิ่มขึ้น

2. ผลการทดสอบความรู้ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในเรื่องการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพ

การทดสอบความรู้ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเรื่องการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพ เป็นการประเมินหลักสูตรว่าสามารถเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านได้หรือไม่ โดยทำการเปรียบเทียบคะแนนที่ได้จากการทดสอบวัดความรู้ก่อนและหลังการอบรม เพื่อตัดสินว่าหลักสูตรนี้ใช้ได้หรือไม่

ดังตาราง 26

ตาราง 26 เปรียบเทียบความรู้ในเรื่องการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านก่อนและหลังการทดลอง

กลุ่มทดลอง	N	T	μ_T	σ_T	Z
ก่อนการทดลอง	24	5.50	150.00	35.00	-4.128**
หลังการทดลอง					

** $p < .01$

จากตาราง 26 เมื่อเปรียบเทียบความรู้ในเรื่องการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพของผู้เข้ารับการอบรมก่อนและหลังการอบรม พบว่า ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้เพิ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า การฝึกอบรมนี้ทำให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ในเรื่องการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพเพิ่มขึ้น

3. ผลการทดสอบทักษะของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเรื่องการดูแลตนเองทางด้านสุขภาพ

การทดสอบทักษะของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเรื่องการดูแลตนเองทางด้านสุขภาพ เป็นการประเมินหลักสูตรว่าสามารถเพิ่มพูนทักษะเกี่ยวกับการดูแลตนเองทางด้านสุขภาพของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านได้หรือไม่ โดยทำการเปรียบเทียบคะแนนที่ได้จากการทดสอบวัดทักษะก่อนและหลังการอบรม เพื่อตัดสินว่าหลักสูตรนี้ใช้ได้หรือไม่ ดังตาราง 27

ตาราง 27 เปรียบเทียบทักษะในการดูแลตนเองทางด้านสุขภาพของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านก่อนและหลังทดลอง

กลุ่มทดลอง	N	T	μ_T	σ_T	Z
ก่อนการทดลอง	27	18	189	41.62	-4.108**
หลังการทดลอง					

** $p < .01$

จากตาราง 27 เมื่อเปรียบเทียบทักษะในเรื่องการดูแลตนเองทางด้านสุขภาพของผู้เข้ารับการอบรมก่อนและหลังการอบรม พบว่า ผู้เข้ารับการอบรมมีทักษะเพิ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า การฝึกอบรมนี้ทำให้ผู้เข้ารับการอบรมมีทักษะในเรื่องการดูแลตนเองทางด้านสุขภาพเพิ่มขึ้น

4. ผลการทดสอบทักษะของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเรื่องการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพ

การทดสอบทักษะของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเรื่องการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพ เป็นการประเมินหลักสูตรว่าสามารถเพิ่มพูนทักษะเกี่ยวกับการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านได้หรือไม่ โดยทำการเปรียบเทียบคะแนนที่ได้จากการทดสอบวัดทักษะก่อนและหลังการอบรม เพื่อตัดสินว่าหลักสูตรนี้ใช้ได้หรือไม่ ดังตาราง 28

ตาราง 28 เปรียบเทียบทักษะในการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านก่อนและหลังทดลอง

กลุ่มทดลอง	N	T	μ_T	σ_T	Z
ก่อนการทดลอง	29	5.50	217.50	46.24	-4.584**
หลังการทดลอง					

** $p < .01$

จากตาราง 28 เมื่อเปรียบเทียบทักษะในการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพของผู้เข้ารับการอบรมก่อนและหลังการอบรม พบว่า ผู้เข้ารับการอบรมมีทักษะเพิ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า การฝึกอบรมนี้ทำให้ผู้เข้ารับการอบรมมีทักษะในการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพเพิ่มขึ้น

ขั้นตอนที่ 4 ผลการประเมินผลหลักสูตร

การศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในการทดลองใช้หลักสูตรนี้ เป็นการประเมินผลหลักสูตรหลังจากจบการทดลอง เพื่อตัดสินว่าหลักสูตรนี้มีคุณภาพหรือไม่ รายละเอียดมีดังนี้

ตอนที่ 1 การดูแลสุขภาพตนเองตามสภาพปัญหาของชุมชน

1.1 ความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อที่เป็นปัญหาของชุมชน

ตาราง 29 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาสาสมัครสาธารณสุข

ประจำหมู่บ้านที่มีต่อเนื้อหาวิชาความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อที่เป็นปัญหาของชุมชน

ข้อความ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
เนื้อหาวิชา			
1. ปัญหาและอันตรายของโรค	4.20	0.76	มาก
2. สาเหตุของโรค	4.23	0.73	มาก
3. อาการของโรค	4.17	0.65	มาก
4. การป้องกันและรักษา	4.03	0.61	มาก
กิจกรรมและวิธีการอบรม			
1. บรรยายเนื้อหาประกอบแผ่นใสและมีสื่อประกอบ	3.87	0.35	มาก
2. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมร่วมอภิปรายและซักถาม	3.70	0.53	มาก
สื่อประกอบการอบรม			
1. แผ่นใส	4.10	0.61	มาก
2. ภาพพลิก	3.83	0.70	มาก
3. เอกสารประกอบการอบรม	4.20	0.55	มาก
การวัดและประเมินผล			
1. แบบสอบถามความรู้และทักษะเรื่องโรคติดต่อที่เป็นปัญหาของชุมชน	4.37	0.61	มาก
2. สังเกตความสนใจในการซักถาม	4.10	0.40	มาก

ตาราง 29 (ต่อ)

ข้อความ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
อื่น ๆ			
1. ระยะเวลา	3.73	0.74	มาก
2. วิทยากร	4.03	0.18	มาก
3. สถานที่	4.27	0.64	มาก

จากตาราง 29 ผลการประเมินพบว่า เนื้อหาทุกหัวข้อมีความเหมาะสมมาก กิจกรรมและวิธีการอบรมทุกข้อมีความเหมาะสมมาก สื่อประกอบการอบรมทุกชนิดมีความเหมาะสมมาก การวัดและประเมินผลมีความเหมาะสมมาก และในด้านระยะเวลาในการอบรม วิทยากร และสถานที่มีความเหมาะสมมาก

1.2 ความรู้เกี่ยวกับโรคเรื้อรังที่เป็นปัญหาของชุมชน

ตาราง 30 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาสาสมัครสาธารณสุข

ประจำหมู่บ้านที่มีต่อเนื้อหาวิชาความรู้เกี่ยวกับโรคเรื้อรังที่เป็นปัญหาของชุมชน

ข้อความ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
เนื้อหาวิชา			
1. ปัญหาและอันตรายของโรค	4.03	0.76	มาก
2. สาเหตุของโรค	3.83	0.65	มาก
3. อาการของโรค	4.27	0.74	มาก
4. การป้องกันและรักษา	4.07	0.52	มาก
กิจกรรมและวิธีการอบรม			
1. บรรยายเนื้อหาประกอบแผ่นใสและมีสื่อประกอบ	3.80	0.81	มาก
2. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมร่วมอภิปรายและซักถาม	3.87	0.90	มาก

ตาราง 30 (ต่อ)

ข้อความ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
สื่อประกอบการอบรม			
1. แผ่นใส	3.73	0.74	มาก
2. ภาพพลิค	4.13	0.35	มาก
3. เอกสารประกอบการอบรม	4.40	0.50	มาก
การวัดและประเมินผล			
1. แบบสอบถามความรู้และทักษะเรื่องโรคเรื้อรังที่เป็นปัญหาของชุมชน	3.97	0.56	มาก
2. สังเกตความสนใจในการซักถาม	4.43	0.50	มาก
อื่น ๆ			
1. ระยะเวลา	4.23	0.68	มาก
2. วิทยากร	4.33	0.55	มาก
3. สถานที่	4.10	0.40	มาก

จากตาราง 30 ผลการประเมินพบว่า เนื้อหาทุกหัวข้อมีความเหมาะสมมาก กิจกรรมและวิธีการอบรมทุกข้อมีความเหมาะสมมาก สื่อประกอบการอบรมทุกชนิดมีความเหมาะสมมาก การวัดและประเมินผลมีความเหมาะสมมาก และในด้านระยะเวลาในการอบรม วิทยากร และสถานที่ที่มีความเหมาะสมมาก

1.3 ความรู้เกี่ยวกับการใช้ยา

ตาราง 31 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาสาสมัครสาธารณสุข

ประจำหมู่บ้านที่มีต่อเนื่องหาวิชาความรู้เกี่ยวกับการใช้ยา

ข้อความ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
เนื้อหาวิชา			
1. ยาสามัญประจำบ้าน	3.67	0.88	มาก
2. การปฏิบัติตนในการใช้ยา	3.63	0.67	มาก
กิจกรรมและวิธีการอบรม			
1. บรรยายเนื้อหาประกอบแผ่นใสและมีสื่อประกอบ	3.80	0.41	มาก
2. สาธิตการเลือกใช้ยา	4.53	0.86	มากที่สุด
3. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมร่วมอภิปรายและซักถาม	4.17	0.65	มาก
สื่อประกอบการอบรม			
1. แผ่นใส	4.20	0.89	มาก
2. ตัวอย่างยา	4.53	0.63	มากที่สุด
3. เอกสารประกอบการอบรม	4.47	0.57	มาก
การวัดและประเมินผล			
1. แบบสอบถามความรู้และทักษะเรื่องการใช้ยา	4.33	0.48	มาก
2. สังเกตความสนใจในการซักถาม	4.37	0.49	มาก
อื่น ๆ			
1. ระยะเวลา	4.47	0.51	มาก
2. วิทยากร	4.43	0.50	มาก
3. สถานที่	3.73	0.78	มาก

จากตาราง 31 ผลการประเมินพบว่า เนื้อหาทุกหัวข้อมีความเหมาะสมมาก กิจกรรมและวิธีการ อบรมทุกหัวข้อมีความเหมาะสมมาก ยกเว้นข้อที่ 2 เหมาะสมมากที่สุด สื่อประกอบการอบรมทุกชนิดมีความเหมาะสมมาก ยกเว้นข้อที่ 2 ที่มีความเหมาะสมมากที่สุด การวัดและประเมินผลมีความเหมาะสมมาก และในด้านระยะเวลาในการอบรม วิทยากร และสถานที่ที่มีความเหมาะสมมาก

1.4 ความรู้เกี่ยวกับการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหาร

ตาราง 32 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาสาสมัครสาธารณสุข

ประจำหมู่บ้านที่มีต่อเนื่องหาวิชาการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหาร

ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
เนื้อหาวิชา			
1. ลักษณะทั่วไปของผลิตภัณฑ์อาหาร	4.03	0.67	มาก
2. ภาชนะบรรจุอาหาร	4.47	0.73	มาก
3. ฉลากผลิตภัณฑ์อาหาร	4.37	0.76	มาก
4. วิธีการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหาร	4.23	0.82	มาก
กิจกรรมและวิธีการอบรม			
1. บรรยายเนื้อหาประกอบแผ่นใสและมีสื่อประกอบ	4.37	0.81	มาก
2. สาธิตการเลือกซื้ออาหารที่ปลอดภัย	4.77	0.43	มาก
3. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมร่วมอภิปรายและซักถาม	4.13	0.68	มาก
สื่อประกอบการอบรม			
1. แผ่นใส	4.07	0.64	มาก
2. ตัวอย่างอาหาร	4.20	0.71	มาก
3. เอกสารประกอบการอบรม	4.47	0.57	มาก
การวัดและประเมินผล			
1. แบบสอบถามความรู้และทักษะเรื่อง การเลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหาร	4.43	0.57	มาก
2. สังเกตความสนใจในการซักถาม	4.57	0.73	มากที่สุด
อื่น ๆ			
1. ระยะเวลา	4.47	0.63	มาก
2. วิทยากร	4.33	0.76	มาก
3. สถานที่	4.30	0.70	มาก

จากตาราง 32 ผลการประเมินพบว่า เนื้อหาทุกหัวข้อมีความเหมาะสมมาก กิจกรรมและวิธีการอบรมทุกข้อมีความเหมาะสมมาก ยกเว้นข้อที่ 2 เหมาะสมมากที่สุด สื่อประกอบการอบรมทุกชนิดมีความเหมาะสมมาก การวัดและประเมินผลข้อที่ 1 มีความเหมาะสมมาก ส่วนข้อที่ 2 มีความเหมาะสมมากที่สุด และในด้านระยะเวลาในการอบรม วิทยากร และสถานที่มีความเหมาะสมมาก

1.5 ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันอันตรายจากสารเคมีทางการเกษตร

ตาราง 33 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่มีต่อเนื้อหาวิชาความรู้เกี่ยวกับการป้องกันอันตรายจากสารเคมีทางการเกษตร

ข้อความ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
เนื้อหาวิชา			
1. ชนิดของสารเคมีทางการเกษตร	4.10	0.55	มาก
2. อันตรายจากการใช้สารเคมีทางการเกษตร	3.90	0.31	มาก
3. วิธีการใช้สารเคมีทางการเกษตร	4.67	0.71	มากที่สุด
4. การปฐมพยาบาลเมื่อได้รับสารเคมี	3.90	0.40	มาก
5. วิธีการเลือกใช้สารเคมีทางการเกษตร	3.93	0.37	มาก
กิจกรรมและวิธีการอบรม			
1. บรรยายเนื้อหาประกอบแผ่นใสและมีสื่อประกอบ	3.87	0.35	มาก
2. สาธิตการปฏิบัติตนในการใช้สารเคมีทางการเกษตรอย่างปลอดภัย	3.67	0.76	มาก
3. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมร่วมอภิปรายและซักถาม	4.10	0.71	มาก
สื่อประกอบการอบรม			
1. แผ่นใส	3.53	0.82	มาก
2. ภาพพลิก	3.63	0.72	มาก
3. เอกสารประกอบการอบรม	3.97	0.85	มาก

ตาราง 33 (ต่อ)

ข้อความ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
การวัดและประเมินผล			
1. แบบสอบถามความรู้และทักษะเรื่องการป้องกันอันตรายจากสารเคมีทางการเกษตร	3.90	0.84	มาก
2. สังเกตความสนใจในการซักถาม	3.70	0.84	มาก
อื่น ๆ			
1. ระยะเวลา	3.80	0.66	มาก
2. วิทยากร	4.03	0.61	มาก
3. สถานที่	3.97	0.67	มาก

จากตาราง 33 ผลการประเมินพบว่า เนื้อหาทุกหัวข้อมีความเหมาะสมมาก ยกเว้นข้อที่ 3 มีความเหมาะสมมากที่สุด กิจกรรมและวิธีการอบรมทุกข้อมีความเหมาะสมมาก สื่อประกอบการอบรมทุกชนิดมีความเหมาะสมมาก การวัดและประเมินผลมีความเหมาะสมมาก และในด้านระยะเวลาในการอบรม วิทยากร และสถานที่ที่มีความเหมาะสมมาก

ตอนที่ 2 วิธีการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพ

2.1 วิธีการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพโดยวิธีปากต่อปาก

ตาราง 34 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาสาสมัครสาธารณสุข

ประจำหมู่บ้านที่มีต่อเนื้อหาวิชาวิธีการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพโดยวิธีปากต่อปาก

ข้อความ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
เนื้อหาวิชา			
วิธีการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพโดยวิธีปากต่อปาก	4.07	0.78	มาก
กิจกรรมและวิธีการอบรม			
1. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทดลองปฏิบัติตามใบกิจกรรม	3.90	0.80	มาก

ตาราง 34 (ต่อ)

ข้อความ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความ เหมาะสม
2. ประเมินผลการส่งข่าวสารของตนเอง	4.13	0.35	มาก
3. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมวิพากษ์การปฏิบัติของสมาชิกในกลุ่ม	4.07	0.25	มาก
4. วิทยากรบรรยายสรุปเนื้อหา	4.20	0.48	มาก
สื่อประกอบการอบรม			
1. ใบกิจกรรม	4.37	0.49	มาก
2. แผ่นพลิกเนื้อหา	4.03	0.41	มาก
การวัดและประเมินผล			
1. แบบทดสอบความรู้และทักษะเรื่องการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีปากต่อปาก	3.93	0.64	มาก
2. สังเกตความสนใจในการปฏิบัติกิจกรรม	4.10	0.71	มาก
อื่น ๆ			
1. ระยะเวลา	4.17	0.70	มาก
2. วิทยากร	4.30	0.65	มาก
3. สถานที่	4.33	0.55	

จากตาราง 34 ผลการประเมินพบว่า เนื้อหาทุกหัวข้อมีความเหมาะสมมาก กิจกรรมและวิธีการอบรมทุกข้อมีความเหมาะสมมาก สื่อประกอบการอบรมทุกชนิดมีความเหมาะสมมาก การวัดและประเมินผลมีความเหมาะสมมาก และในด้านระยะเวลาในการอบรม วิทยากร และสถานที่มีความเหมาะสมมาก

2.2 วิธีการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพโดยวิธีการประชุมกลุ่ม

ตาราง 35 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาสาสมัครสาธารณสุข

ประจำหมู่บ้านที่มีต่อเนื่องหาวิชาวิธีการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพโดยวิธีการประชุมกลุ่ม

ข้อความ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
เนื้อหาวิชา			
วิธีการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพโดยวิธีการประชุมกลุ่ม	4.47	0.57	มาก
กิจกรรมและวิธีการอบรม			
1. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทดลองปฏิบัติตามใบกิจกรรม	4.33	0.71	มาก
2. ประเมินผลการจัดประชุมกลุ่มของตนเอง	4.37	0.72	มาก
3. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมวิพากษ์การปฏิบัติของสมาชิกในกลุ่ม	4.13	0.82	มาก
4. วิทยากรบรรยายสรุปเนื้อหา	4.23	0.86	มาก
สื่อประกอบการอบรม			
1. ใบกิจกรรม	4.03	0.96	มาก
2. แผ่นพลิกเนื้อหา	4.07	0.94	มาก
การวัดและประเมินผล			
1. แบบทดสอบความรู้และทักษะเรื่องการถ่ายทอดความรู้ โดยวิธีการประชุมกลุ่ม	4.27	0.87	มาก
2. สังเกตความสนใจในการปฏิบัติกิจกรรม	4.37	0.85	มาก
อื่น ๆ			
1. ระยะเวลา	4.33	0.80	มาก
2. วิทยากร	4.53	0.63	มากที่สุด
3. สถานที่	4.27	0.83	มาก

จากตาราง 35 ผลการประเมินพบว่า เนื้อหาทุกหัวข้อมีความเหมาะสมมาก กิจกรรมและวิธีการ อบรมทุกข้อมีความเหมาะสมมาก สื่อประกอบการอบรมทุกชนิดมีความเหมาะสมมาก การวัดและประเมินผลมีความเหมาะสมมาก และในด้านระยะเวลาในการอบรม และสถานที่ที่มีความเหมาะสมมาก ส่วนวิทยากรมีความเหมาะสมมากที่สุด

2.3 วิธีการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพโดยวิธีการจัดหออกระจายข่าว

ตาราง 36 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่มีต่อเนื้อหาวิชาวิธีการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพโดยวิธีการจัดหออกระจายข่าว

ข้อความ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
เนื้อหาวิชา			
วิธีการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพโดยวิธีการจัดหออกระจายข่าว	4.23	0.86	มาก
กิจกรรมและวิธีการอบรม			
1. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทดลองปฏิบัติตามใบกิจกรรม	4.50	0.68	มากที่สุด
2. ประเมินผลการจัดหออกระจายข่าวของตนเอง	4.23	0.97	มาก
3. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมวิพากษ์การปฏิบัติของสมาชิกในกลุ่ม	4.33	0.76	มาก
4. วิทยากรบรรยายสรุปเนื้อหา	4.07	0.45	มาก
สื่อประกอบการอบรม			
1. ใบกิจกรรม	4.30	0.65	มาก
2. แผ่นพลิกเนื้อหา	4.40	0.62	มาก
การวัดและประเมินผล			
1. แบบทดสอบความรู้และทักษะเรื่องการถ่ายทอดความรู้ โดยวิธีการจัดหออกระจายข่าว	3.73	0.83	มาก
2. สังเกตความสนใจในการปฏิบัติกิจกรรม	4.10	0.88	มาก
อื่น ๆ			
1. ระยะเวลา	4.77	0.43	มากที่สุด
2. วิทยากร	4.63	0.49	มากที่สุด
3. สถานที่	4.47	0.86	มาก

จากตาราง 36 ผลการประเมินพบว่า เนื้อหาทุกหัวข้อมีความเหมาะสมมาก ยกเว้นข้อที่ 1 มีความเหมาะสมมากที่สุด กิจกรรมและวิธีการอบรมทุกหัวข้อมีความเหมาะสมมาก สื่อประกอบการอบรมทุกชนิดมีความเหมาะสมมาก การวัดและประเมินผลมีความเหมาะสมมาก และในด้านระยะเวลาในการอบรม วิทยากร และสถานที่มีความเหมาะสมมากที่สุด

2.4 วิธีการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพโดยวิธีการจัดบอร์ดความรู้

ตาราง 37 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่มีต่อเนื้อหาวิชาวิธีการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพโดยวิธีการจัดบอร์ดความรู้

ข้อความ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
เนื้อหาวิชา			
วิธีการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพโดยวิธีการจัดบอร์ดความรู้	4.43	0.68	มาก
กิจกรรมและวิธีการอบรม			
1. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทดลองปฏิบัติตามใบกิจกรรม	4.03	0.18	มาก
2. ประเมินผลการจัดบอร์ดความรู้ของตนเอง	4.47	0.63	มาก
3. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมวิพากษ์การปฏิบัติของสมาชิกในกลุ่ม	4.27	0.87	มาก
4. วิทยากรบรรยายสรุปเนื้อหา	3.93	0.94	มาก
สื่อประกอบการอบรม			
1. ใบกิจกรรม	4.03	0.96	มาก
2. แผ่นพลิกเนื้อหา	4.13	0.94	มาก
การวัดและประเมินผล			
1. แบบทดสอบความรู้และทักษะเรื่องการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการจัดบอร์ดความรู้	4.27	0.78	มาก
2. สังเกตความสนใจในการปฏิบัติกิจกรรม	4.30	0.75	มาก

ตาราง 37 (ต่อ)

ข้อความ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
อื่น ๆ			
1. ระยะเวลา	4.17	0.59	มาก
2. วิทยากร	4.43	0.50	มาก
3. สถานที่	4.07	0.74	มาก

จากตาราง 37 ผลการประเมินพบว่า เนื้อหาทุกหัวข้อมีความเหมาะสมมาก กิจกรรมและวิธีการอบรมทุกข้อมีความเหมาะสมมาก สื่อประกอบการอบรมทุกชนิดมีความเหมาะสมมาก การวัดและประเมินผลมีความเหมาะสมมาก และในด้านระยะเวลาในการอบรม วิทยากร และสถานที่มีความเหมาะสมมาก

2.5 วิธีการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพโดยวิธีการพูดในที่ชุมชน

ตาราง 38 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาสาสมัครสาธารณสุข

ประจำหมู่บ้านที่มีต่อเนื้อหาวิชาวิธีการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพโดยวิธีการพูดในที่ชุมชน

ข้อความ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
เนื้อหาวิชา			
วิธีการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพโดยวิธีการพูดในที่ชุมชน	4.27	0.52	มาก
กิจกรรมและวิธีการอบรม			
1. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทดลองปฏิบัติตามใบกิจกรรม	4.27	0.64	มาก
2. ประเมินผลการพูดในที่ชุมชนของตนเอง	3.80	0.48	มาก
3. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมวิพากษ์การปฏิบัติของสมาชิกในกลุ่ม	4.17	0.59	มาก
4. วิทยากรบรรยายสรุปเนื้อหา	4.43	0.73	มาก

ตาราง 38 (ต่อ)

ข้อความ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
สื่อประกอบการอบรม			
1. ใบกิจกรรม	4.07	0.69	มาก
2. แผ่นพลิกเนื้อหา	4.47	0.78	มาก
การวัดและประเมินผล			
1. แบบทดสอบความรู้และทักษะเรื่องการถ่ายทอดความรู้ โดยวิธีการพูดในที่ชุมชน	4.57	0.68	มากที่สุด
2. สังเกตความสนใจในการปฏิบัติกิจกรรม	4.43	0.90	มาก
อื่น ๆ			
1. ระยะเวลา	4.23	0.77	มาก
2. วิทยากร	4.17	0.75	มาก
3. สถานที่	4.43	0.68	มาก

จากตาราง 38 ผลการประเมินพบว่า เนื้อหาทุกหัวข้อมีความเหมาะสมมาก กิจกรรมและวิธีการ อบรมทุกข้อมีความเหมาะสมมาก สื่อประกอบการอบรมทุกชนิดมีความเหมาะสมมาก การวัดและประเมินผลข้อที่ 1 มีความเหมาะสมมากที่สุด ส่วนข้อที่ 2 มีความเหมาะสมมาก และในด้านระยะเวลาในการอบรม วิทยากร และสถานที่มีความเหมาะสมมาก

ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผลการนำเอาความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการถ่ายทอดความรู้

ผลการศึกษามีดังนี้

ตาราง 39 จำนวนและร้อยละของพฤติกรรมการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพ

ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

เนื้อหา	จำนวน	ร้อยละ
1. การดำเนินการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพ		
1.1 มีการถ่ายทอด	37	82.22
1.2 ไม่มีการถ่ายทอด	8	17.78
2. เรื่องที่ อสม. ถ่ายทอดให้ กสค.		
2.1 ใช้เลือดออก	41	43.62
2.2 การป้องกันอันตรายจากสารเคมีที่ใช้ทางการเกษตร	29	30.85
2.3 การเลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหาร	24	25.53
3. เนื้อหาที่ถ่ายทอดประกอบด้วย		
3.1 อันตรายของโรค/สารเคมี/อาหาร	45	100
3.2 สาเหตุที่ทำให้เกิดโรค	45	100
3.3 อาการของโรค	42	93.33
3.4 การป้องกัน/รักษา	45	100
4. วิธีการที่ใช้ในการถ่ายทอดความรู้		
4.1 ปากต่อปาก	37	88.09
4.2 การจัดเสียงตามสาย	5	11.90
5. ความเข้าใจในเรื่องที่ อสม. ถ่ายทอดให้		
5.1 เข้าใจ	39	86.67
5.2 ไม่เข้าใจ	6	13.33
6. ความเชื่อถือของ กสค. ที่มีต่อการถ่ายทอดความรู้ของ อสม.		
6.1 เชื่อถือ	42	93.33
6.2 ไม่เชื่อถือ	3	6.67
7. ความคิดเห็นของ กสค. ต่อความรู้ของ อสม. ในเรื่องที่มาถ่ายทอด		
7.1 อสม. ที่มาถ่ายทอดมีความรู้เพียงพอ	43	95.56
7.2 อสม. ที่มาถ่ายทอดมีความรู้ไม่เพียงพอ	2	4.44

จากตาราง 39 จากการประเมินพฤติกรรมการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพของ อสม. พบว่า อสม. ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 82.22) มีการดำเนินการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพให้แก่แกนนำสุขภาพประจำครอบครัว เรื่องที่ อสม. ได้ถ่ายทอดความรู้ให้มี 3 เรื่องประกอบด้วย ไข่เลือดออก ร้อยละ 43.62 การป้องกันอันตรายจากสารเคมีทางการเกษตร ร้อยละ 30.85 และการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหาร ร้อยละ 25.53 เนื้อหาที่ถ่ายทอดประกอบด้วยอันตรายของโรค/สารเคมี/อาหารสาเหตุของโรค การป้องกัน/รักษา และอาการของโรค วิธีการถ่ายทอดความรู้ทำได้ไม่ครบตามที่ได้รับการอบรมซึ่งมี 5 วิธี แต่ในการปฏิบัติจริงพบว่า อสม. ใช้ 2 วิธี คือ ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 88.09) ใช้วิธีการถ่ายทอดแบบปากต่อปาก และมีส่วนน้อย (ร้อยละ 11.90) ที่ใช้วิธีการถ่ายทอดความรู้ทางหอกระจายข่าว แกนนำสุขภาพประจำครอบครัวส่วนใหญ่ (ร้อยละ 86.67) มีความเข้าใจในเรื่องที่ อสม. ไป ถ่ายทอดให้ นอกจากนี้ แกนนำสุขภาพประจำครอบครัวส่วนใหญ่ (ร้อยละ 93.33) ให้ความเชื่อถือต่อ อสม. ที่มาถ่ายทอดความรู้ และส่วนใหญ่ (ร้อยละ 95.56) มีความคิดเห็นว่า อสม. มีความรู้เพียงพอในเรื่องที่มาถ่ายทอดให้